

KUUROJEN LEHTI

ELOKU
AUGUSTI 1972

Ävikin kuurosokeita kodin kesäjuhlassa 18.6.
esittämässä kuntovoimisteluohjelmaansa.

Tidskrift för döva

25 vuotta sitten

Kuuromykkäin lehti n:o 7/1947

Frans Leijon kuollut. Kesäkuun 27 päivänä 1947 kuoli kuuromykkäin vanhainkodissa Salmelassa Frans Leijon 67 vuoden vanhana.

Frans Leijon, ihmeellisen älykäs ja harvinaisen työtaitoinen kuurosokea syntyi syyskuun 12 päivänä 1879 Yläneellä. Aivan pienenä lapsena hän oli näkevä ja kuuleva, mutta 2 ½ vuoden vanhana hän sai

rastui isoonrokkoon, joka vei hänet näön ja kuulon ja näin oli — niinkuin hän itse on kertonut — yö ja pimeys hänen ympärillään. Varhaisemmat lapsuuden vuotensa Frans sai viettää ilman opetusta ja kasvatusta. Mutta 10-vuotiaana hänelle koitti parempi aika, hän pääsi Pietarsaaren kuurojenkouluun, jonka johtaja Anna Heikel oli lupautu-

nut opettamaan ja kasvattamaan Fransia. Pitkäaikaisen valmistavan kasvatustyön jälkeen Frans pääsi koulun oppilaaksi ja sai istua luokassa toisten kanssa, vierustoverin välittäessä hänen käsiinsä sormiaakosin ja viittoimin opettajan opetuksen. Vapaa-aikoinaankin Frans sai oppia paljon uutta. Häntä kuletettiin ja opastettiin monissa paikoissa, joissa hän oppi tuntemaan erilaisia töitä ja työtapoja. Näin hän oppi mm. myöhemmin huomiota herättäneen sorvaustaidonkin.

Päästyään koulusta asui Frans Leijon pari vuotta johtajatar Heikelin luona. V. 1901 hän muutti Forsbyhyn vanhan hoitajansa luo. Siellä hän harjoitti koulussa ja myöhemmin oppimiaan käsitöitä saavuttaen niissä yhä suurempaa taitavuutta. Vuosina 1902 ja 1937 Frans Leijonin osallistui kuurojen töiden näyttelyihin valmistamine lukuisine esineineen. Näissä näyttelyissä saivat katselijat nähdä Fransin työsään sorvinsa ääressä. Hän sai töistään suurta tunnustusta ja sorvaus-esineet menivät hyvin kaupaksi. Koukoksissa Frans oli keskeisempiä henkilöitä keskustellen älykkäästi toisten osanottajien kanssa ja osoittaen ilmiöistä asioiden muistamista.

V. 1927 Frans lähetti Tampereen yleiseen teollisuusu näyttelyyn valmistamia suurempia ja pienempiä esineitä saaden niistä ensimmäisen palkinnon.

Frans Leijonin muista töistä on mainittava hänen puutarhatyönsä, joka aikoinaan herätti suurta ihmetystä. Hän olikin taitava ja tunnustusta ansaitseva puutarhuri.

Henkisestikin Frans Leijon kehitti itseään paljon. Hän luki kirjoja, joita sai lainaksi yhdistykseltä Kirjoja sokeille. Fransilla oli omiakin kirjoja, joiden joukossa oli suurin osa U. Testamentin kirjoista.

Myöhemmin joutui Frans asumaan Bennäsissä. Sieltä hän v. 1939 pääsi ukkokoti Salmelaan. Kaksikerrassa hän jatkoi oppimiaan erilaisia töitä, joihin liittyi uusia yrityksiä. Työssä ja lämmi- hen- kissä, häntä ymmärtävässä kodissa, kului Fransin aika rattoisasti. Usein kävivät ystävät häntä tervehtimässä ja hän vuorostaan kävi heidän luonaan. Muistettava on myös hänen osallistumisensa kuurojen juhlatilaisuuteen Turussa 1946.

J. K. Palomaa.

Tuula Asikainen.
Koulunjohtaja.

NIKKARILAN KUUROJEN TALOUSKOULUSSA alkaa marraskuun 2 päivänä talouskurssi kuulovammaisille tytöille

Opetusohjelmaan kuuluvat:

- I. Yleisaineina: Uskonto, äidinkieli, yhteiskuntaoppi ja kansalais- tietä, kansalaistaito ja ammattihygienia, perhekasvatus ja lasten- hoito, matematiikka, kodintalousoppi ja kuluttajaoppi, ammatti- talous ja voimistelu.
 - II. Ammattiaineina: Ruokatalous (ruoanvalmistusoppi, ruokatava- raoppi, ravinto-oppi), kodinhoito- ja puhtaanapito-oppi, käsityö ja tekstiilitieto, puutarhaoppi ja pienkarjanhoito.
- Kaikissa ammattiaineissa on opetus sekä tietopuolista että käy- tännöllistä. Koulun päätyttyä oppilailla mahdollisuus laitosharjoit- teluun.

Koulu on 2 vuotinen, asunto, ruoka ja opetus on ilmainen.

Hakemuksiin, jotka on lähetettävä syyskuun 15 päivään men- nessä, on liitettävä: virkatodistus, lääkärintodistus, oikeaksi todis- tettu jäljennös koulun päästötodistuksesta sekä holhoojan suostu- mus hakijan ollessa alaikäinen.

Hakemukset osoitetaan S. ja A. Bovalliuksen säätiön hallituk- selle ja lähetetään Nikkarilan Kuurojen Talouskoulun johtajalle, jolta saa lähempiä tietoja.

Osoite: Nikkarilan Kuurojen Talouskoulu, 76620, Pyhitty, puh. 11 524.

Pieksämäellä 6.7. 1972.

77 vuosikerta 1972

N:o 8

Toimitus
Expedition

Lokero 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 24 289.

Julkaisija

Utgivare

Suomen Kuurojen Liitto r.y. —
Finlands Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja

Huvudredaktör

Runo Savisaari, Riistapolku 1,
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri

Red.sekr.

Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja

Svenskspr. red.

Rea Stadius
Kauppalantie 9
Helsinki 32

Toimituskunta

Redaktionskommitté

Aura Ahlbäck ja Raija Niemi-
nen.

Tilaushinta

Prenumerationspris

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjois-
maissa 15:—, ulkomaille 18:—.
Tilattavissa postitoimistoista.

Ilmoitushinnat:

1/1 siv. takakansi	600,—
1/1 » sisäsivu	500,—
1/2 » »	300,—
1/4 » »	175,—
1/8 » »	100,—
1/16 » »	60,—
Kuolinilmoitukset yms. —,20 pmm.	

Järjestötiedotukset ovat maksut-
omia.

Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja

Vesihallintoneuvos Runo Savi-
saari, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja

Agrologi Jaakko Väisälä,
puh. 638 154.

Rahastonhoitaja

Ekonomi Eero Laamanen,
puh. 882 163.

Etelä-Suomen konsulentti

Sosionomi Aira-Liisa Roiha,
puh. 638 651.

Pohjois-Suomen konsulentti

Sosiaalihuoltaja Aira Säisä,
Kaarretie 13—15 C 9,
80500 Oulu 50, puh. 44 189

Kurssikeskus Malminharju

Isännöitsijä Ragnar Östman,
19240 Koskenmylly,
puh. 910/84 596.

Kunnalliset kuulovammaisten koulut

Kesäkuun 22. päivänä on annettu laki kunnallisista kuulovammaisten kouluista. Laki tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 1973.

Lain hyväksyminen ei tapahtunut ilman keskustelua, kannanottoja ja harkintaa. Valmistelun aikana tuo- tiin monelta taholta esille mielipi- teitä ja näkökohtia uudistuksen mukanaan tuomista mahdollisista negatiivisista vaikutuksista. Myös Kuurojen Liitto osallistui tähän keskusteluun, sillä lain mukanaan tuomat seuraukset ovat kuulovam- maisten kannalta kauaskantoiset.

Lain mukaan kunnallisen kuulo- vammaisten koulun perustamisen edellytyksenä on, että oppilas- pohja on pysyvästi 15, että oppilaiden kyyditys voidaan järjestää tarkoi- tuksenmukaisesti, että ko. kunta si- toutuu ottamaan oppilaita toisista kunnista ja että koulun perustami- nen on valtakunnallisesti tarkoituk- senmukaista.

Edellä mainitulla lailla on siis nyt luotu edellytykset kunnallisille kuulovammaisten kouluille. Peri- aatepäätös on tehty, joten siitä ei tässä yhteydessä enää ole syytä taittaa peistä puoleen tai toiseen. Lyhyesti voi vain todeta, että luon- nollinen kehitys on antanut ilman lainsäädäntöä viitteitä tähän suun- taan. Tosin tässä vaiheessa ei vie-

lä ole kovinkaan paljon kokemusta tuloksista, ainakaan kotimaassa.

Asetuksella tullaan antamaan tar- kemmat määräykset lain sovelta- misesta. On syytä toivoa, että nä- mä turvaavat hyvän opetuksen ta- son ja että niissä otetaan huomioon ne muutkin näkökohdat, jotka liit- tomme taholta on tuotu esiin. Eri- tyisesti on tässä yhteydessä koros- tettava, että kuurojen oppilaiden lukumäärä ei yleensä eikä varsin- kaan kunnallisissa kuulovammais- ten kouluissa, joissa oppilasaines on epätasaisempaa kuin nykyisissä kuurojenkouluissa, saa olla liian suuri. Toinen seikka, jota on syy- tä painottaa, on näiden koulujen opettajien asianmukainen koulutus. Kuulovammaisten opetus vaatii eri- tyisopettajia, jotka ovat saaneet asianmukaisen koulutuksen kuulo- vammaisten opettamiseen. Kuka ta- hansa opettaja ei tähän vaikeaan tehtävään pysty.

Kuulovammaisten opetuksessa on nyt otettu ratkaiseva askel suun- taan, jonka vaikutuksia ei vielä laa- jemmin tunneta. Uudistukset ja muutokset ovat, vaikka niihin sisäl- tyy riski, tarpeellisia. Täytyy toi- voa, että tässä uudistuksessa myön- teiset tulokset ovat suuremmat kuin kielteiset. Ei kuitenkaan vain toivoa, vaan myös pitää huolta sii- tä.

R. Savisaari

Saammeko esitellä...

Anna ja Onni Knuutinen, Oulu.

Anna Knuutinen, o.s. Peltola: synt. 1927 Parikkalassa, käynyt Jyväskylän Kuurojenkoulun, ammatiltaan pesulatyöntekijä.

Onni Knuutinen: synt. 1924 Pyhännällä, käynyt Oulun Kuurojenkoulun, ammatiltaan graafinen kuvaaja ja offset-asemoija.

Lapset: Reino, 22-vuotias pedagogian ylioppilas, Seija, 21-vuotias ammattikoululainen ja Ritva, 18-vuotias koululainen. Heistä Reino ja Seija ovat perustaneet jo oman perheen.

Oletteko syntymästä asti olleet kuuroja?

OK: 10-kuukauden vanhana sairastin aivokalvontulehduksen ja kuuroduin sen yhteydessä. Valmoni tuli kuuroksi pudottuaan 3 ½-vuotiaana kaivoon.

Mitä pidätte kuuron suurimpana vaikeutena?

AK: Vaikeinta on se, ettei voi keskustella kaikkien ihmisten kanssa. Silloin tällöin tuntuu raskaalta ja erittäin vaikealta olla kuuro.

OK: En osaa sanoa. Kyllä tulen toimeen kuulevien kanssa.

Oletteko mukana kuurojen yhdistystoiminnassa?

OK: Olen ollut mukana Oulun Kuurojen Yhdistyksen johtokunnassa, ollut yhdistyksen sihteerinä 3 vuotta, 2 vuotta puheenjohtajana,

vuoden varapuheenjohtajana ja toistakymmentä vuotta rahastonhoitajana. Molemmat olemme innokkaita yhdistyksen jäseniä.

Onko Teillä muita harrastuksia?

Aikaisemmin maalasin tauluja, mutta nyt se on jäänyt. Nykyisin hoitelen kotipihaa, valokuvaan ja harrastan kuntourheilua. Me molemmat käymme joka sunnuntaiaamu uimassa uimahallissa. Lisäksi olen innokas lukemaan kaikenlaista kirjallisuutta, mm. tähtitiedettä koskevia teoksia. Useita vuosia olen jo harrastanut englannin kielen opiskelua. Olemme molemmat käyneet kerran Amerikassa ja silloin oli kielitaidostani jonkin verran apua.

Miten työtoverinne ovat suhtautuneet Teihin?

AK: Olen ollut töissä 10 vuotta pesulassa, jossa on 4 kuuroa työntekijää. Se, että meitä on useampia kuuroja, auttaa tulemaan toimeen kuulevien työtovereiden kanssa. Autamme toisiamme, kun tulee vaikeuksia.

OK: 14 vuotta olen ollut samassa lehtipainossa töissä. Työtoverit ovat siten tottuneet minuun ja suhtautuvat minuun erittäin myönteisesti. Olen ainoa kuuro työntekijä siellä. Olisi mukava, jos olisi muitakin kuuroja, mutta heitä ei ole voitu ottaa lähinnä teknillisen ammattitaidon puuttumisen vuoksi.

Oletteko sitä mieltä, että kuurojen ammattikoulutusta pitäisi pa-

rantaa ja antaa heille mahdollisuus valmistua useammanlaisiin ammatteihin kuin nykyään?

OK: Mielestäni kannattaisi perustaa kuuroille kirjapainoalan ammattikoulu — sillä alalla kuurot, nimittäin, menestyvät. Lisäksi mielestäni hammasteknikon ammatti on sopiva kuuroille. Suomen ainoa kuuro hammasteknikkohan on nyt kuollut — kuuroja jatkajia ei tietääkseni sillä alalla ole Suomessa, ulkomailla kyllä on. Täällä Suomessa vaaditaan kait ylioppilaspohja siihen nykyään.

Minkälaiset ovat kuurojen työnsaantimahdollisuudet mielestänne?

Olen huomannut, että monet kuurot ovat kauan työttöminä koulunsa päätyttyä — heillä on suuria vaikeuksia saada työtä. Varsinkin meillä Pohjois-Suomessa on vaikeaa — on vähän teollisuutta ja se lisää kuurojen työnsaantivaikeuksia entisestään.

Onko teillä erikoistoivomuksia kuurojen elämän auttamiseksi?

Ouluun pitäisi perustaa toinen kuurojen diakonissan virka, sillä yksi ei ehdi joka paikkaan. Ja televisioon pitäisi saada enemmän ohjelmia, joissa on kirjoitettu teksti. Kuurot ovat erittäin innokkaita TV:n katsojia. On ikävä, kun emme uutisistakaan ymmärrä juuri mitään — yritämme vain kuvien perusteella saada jotakin selvää. Tämä on suuri puute. Uutiset myös viittomalla — se olisi vielä parem-

LAURINTYTÄR PAKINOI:

Kirje konsulenteille

»Niin kevyt kuin kaarnan ja kuoren on varteni aalloissa tie.
Ei vaivoja vanhan, ei nuoren,
en nainen, en mieskään lie.
Oon kala, mi kupeelta entää,
oon lokki, mi pään yli lentää...»

Yllä olevat runoilijan sanat tuntee tosiksi näinä sydäntänsä kuumina päivinä. Sulautuu veteen, aurinkoon, ilmaan ja luontoon. En ole kuuro enkä kuuleva. Ei ole mitään ongelmia, ei kuuroja eikä kuulevia, ei rajoja eikä muureja. Kohta tulee jälleen syksy ja otetaan tärkeä naamio kasvoille ja aletaan ajaa tärkeitä asioita.

Kun viime talvena aistivammaistyön kurssilla yhdessä opettelimme viittomista, luin teille tunnin alkamista odotellessamme eräästä vanhasta lehdestä Eeva-Liisan värikään pakinan »Kirje sinulle, joka aiot kuurojenkonsulentiksi». Siitä kävi ilmi, että voidakseen selviytyä kunnialla tehtävästään kuurojenkonsulentin on oltava henkisesti ja ruumiillisesti mieluummin rautaa kuin lautaa. Karut näkymät taisivat vähän pelottaa Aira-tyttöjä, joten lupasin jatkaa kirjettä otsakkeella »Rohkaisukirje kuurojenkonsulenteille». Kun ei koskaan voi olla varma, millaisiin tuntein toinen reagoi hyvää tarkoitaviin »rohkaisuihin», jätinkin sen pois. Yritän kirjoittaa tavalliseen »kyllä se siitä lutviutuu, uskokaa pois»-tyyliin.

Kotikaupungissani sijaitsi vanha kuurojenkoulu, johon kerättiin oppilaiksi heikkotasoisimmat kuurot. Katselin usein keväisin, kun he matkustivat kesälomalle. Isot oppilaat

pi, mutta ei toteudu varmasti koskaan. TV on meille sitäkin tärkeämpi, kun radiosta ei ole meille mitään hyötyä. Näköpuhelin, jollaisen näimme Amerikassa on erittäin hyvä keksintö meille — sitten kun se tulee käyttöön Suomessa.

Marja Moilanen.

päättivät koulun, eivätkä enää palanneet syksyllä. Mitä heistäkin tulee, mikä on heidän paikkansa elämässä, ajattelin silloin. Jäykässä, ennakoasenteiden kahlitsemassa ympäristössä ei heidän osansa ole onnellinen. Ehkä te Airat voitte tuoda valonpilkahduksia näiden pienimpien elämään käymällä heitä tervehtimässä, järjestämällä heille suojatyöpaikkoja sekä virkistysleirejä Malminharjulla ja matkoja erilaisiin kuurojen tilaisuuksiin.

Tarkkoina tyttöinä olette tietenkin jo panneet merkille, miten erilaista elämä on äänivallin tällä ja tuolla puolen ja miten suurta henkistä joustavuutta vaatii sen jatkuva ylittäminen. Ohjatessanne kuuroja asiakkaitanne selviytymään monimutkaisessa yhteiskunnassa olette varmaan myös huomanneet, että heitä ei voi sijoittaa valmiiseen kaavaan. Yhden asiakkaan asiat voi hoitaa saamatta tätä itseään tajumaan toimenpiteiden merkitystä, toinen haluaa kaikesta tarkan selvityksen, kolmas haluaa välittäjän puuttuvan asiaan vain tiukan paikan tullen eli jos ei itse ehdi lukea nopeata puhetta huulilta.

Kun kuuleva ympäristö toistastaa vuotta sitten alkoi muokata kuurosta yhteiskuntakelpoista kansalaista, ilmestyi kuurojen ryhmän ympärille erilaisia auttajia ja ymmärtäjiä. Kuurot ovat sitten tulleet autetuiksi ja ymmärretyiksi riippuen siitä, mistä näkökulmasta kukin on asioita tarkkaillut. Ehkä meidän aikamme kuurojen toivomus on saada tukea ja palvelua avun sijasta. Uuden henkilön tai henkilöiden ilmestyessä ympärillemme ollaan taipuvaisia ajattelemaan, että nyt kaikki ongelmat tulevat ratkaistuksi. Jokainen voi poistaa niitä vain vähän sarkaansa hoitaessaan.

Lehtemme viime numerossa oli maisteri Kalevi Miettisen kokoama Ohje Kuulowammaisen Kotikasvatuksesta. Koska olen täysin samaa mieltä, että »ken ei vanhaa tunne,

hän ei uuttakaan ymmärrä», tapaan tutkia vanhoja kirjoituksia. Pieni lainaus eräästä kuuromyykäin joulujuhlaa selostavasta kirjoituksesta viime vuosisadan puolelta: »Astui sitten esiin pastori F. Niemi, pitäen puheen, joka heti sana sanalta kuuromykille tulkittiin. Liikuttavin sanoin hän kuvasi kuuromykkiä ja heidän onnetonta asemaansa, huomautti miten puhetaidon ja kuulon puute eroittaa heidät kokonaan muun maailman yhteydestä, samalla ovat yleensä jättäneet kuuromykät sangen kehittymättömään tilaan. Tällaisia juhlia, kuin tämä, vietetään tavallisesti lapsille. Vaan jokainen, joka tarkemmin katsoo, huomaa, että kuuromykät oikeastaan ovat suuria lapsia...» Kirjoitus jatkuu: »Kaunis puhe teki syvän vaikutuksen, etenkin kuuromykkiin. He puheen loputtua erityisesti osoittivat kiitollisuuttaan puhujalle.»

(Tämän päivän psykologian mukaan kiitollisuus on kypsän ihmisen tunne. Täytyy todeta, että minulla on vielä pitkä matka kypsytyteen, sillä tuollainen puhe panisi mieleen huvittuneen hihityksen tai harmistuneen tuhahtuksen.)

Meillä kuuroilla on taipumus pyöriä omissa pyöryröissämme. Yllä kuvatut kuulevien puheet tukevat tätä taipumusta. Ehkä te tytöt matkoillanne varovasti yritätte herätellä kuurojen mielenkiintoa eri suuntiin. Esim. että Liitolta on kaunis kurssikeskus, joka haluaa tarjota Suomen kuuroille virkistystä ja valistusta. Ettei kuuleva ympäristö alituisesti pitäisi heitä »suurina lapsina».

Viittomakurssin päättyessä ilmaisin toivomuksen, että toimisitte puolueettomina välittäjinä kuurojen ja kuulevien välillä. En halunnut pelottaa teitä liian kovilla vaatimuksilla. Nyt lisään kuitenkin toivomuksen, että teillä riittäisi voimia taistella meidän rinnallamme päämääränä saada kaikille vammaisille ihmisarvoinen elämä ja paremmat elinolosuhteet.

Näin pohjoismaisissa puitteissa suomalaiset ovat olleet yleensä vähemmän aktiivisia. Tämä johtuu osaksi kielesteistä ja osaksi Suomen kansanluonteesta — puhua vähän ja tehdä enemmän.

Täällä, viittomakieliseminaarissa, asia on toisin. Suomalaiset ovat MUKANA — täysin! Liisa kärjessä. Hän tekee meihin valtavan vaikutuksen. Kerta toisensa jälkeen hän ehdottaa — ja ehdotukset hyväksytään. Suoralta kädeltä hän ehdottaa uusia viittomia. (Lukijat tietysti ajattelevat, että miehet antautuivat, koska Liisa on suloinen, mutta naiset ovat myös täynnä kunnioitusta, meidän Reidunimme puhuu vieläkin »ihmeellisestä Liisasta»).

Liisalla on myös toinen ilmiömaine ominaisuus. Hän pystyy hymyilemään yhtä alttiisti. Auringon noususta aamuyöhön saakka. Uskomatonta, eräs muoto sisusydämellisyttä, mutta kuitenkin aitoa. Itse pelkään saavani krampin jos hymyilen kahta minuuttia kauemmin.

Suomen Kuurojen Liitolla on kaksi uutta konsulenttia, niinkuin lehdestämme on kerrottu. Toinen heistä, Aira-Liisa Roiha, oli mukana seminaarissa, toimien sihteerinä. Hän kirjasi kaikki seminaarin neuvottelut yksin.

Lukijat ehkä luulevat, että Aira-Liisa on kasvanut kuuroympäris-

tössä, että hän on harjaantunut kuurojen ymmärtäjä ja kuurojen kokouksien selostaja. Mitä vielä. Hän on käytännöllisesti katsoen ollut kuurojen kanssa tekemisissä vasta 3—4 kuukautta.

Oikeastaan hän vaikuttaa hiukan ujoilta. Mutta hän saa nopeasti kontakteja. Hän on aivan luonnollisena meidän kuurojen seurassa. John tuntee kunnioitusta ja sanoo: Hänenhän pitäisi pelätä meitä. Mutta päinvastoin hän pitää yhdessäolomme luonnollisena asiana, hän on yksi meistä. Hän saa meidät tuntemaan, että »me kuurotkin olemme ihmisiä».

Mutta pystyykö hän todella seuraamaan, kun kuuroja neljästä maasta (joiden puhelaatu on kovin epätasaista, otaksun niin) keskustelevalle niin että »tukot lentävät»? Hän hallitsee ruotsia, ja hän ei ole velvollinen merkitsemään ylös kaikkia mitä puhutaan, mutta kuitenkin...

Kun viimeisenä päivänä olen kokouksen puheenjohtajana, tunnen sääliä ja kysyn silloin tällöin: — Saitko mukaan tämän? — Saitko mukaan tämän?

Hän vastaa joka kerta: Kyllä, merkitty on!

Suomalaiset ovat hyviä isäntiä, aina kiinnostuneita viihtymisestä. Esikuntaan, joka huolehtii mei-

dän iloistamme ja suruistamme, kuuluu herra ja rouva Östman, sekä eräs rouva, joka käy auttamassa. He ovat ihmeen tehokkaita ja aina hyvällä tuulella kaikkina vuorokauden aikoina.

Kaksikymmentä vuotta on kulu-
nut siitä, kun ensimmäisen kerran tapasin Östmanin, hän oli suomalaisten keskustelusihteerinä Oslissa 1952. Luulin silloin hänen olevan n. 50-vuotiaan. Hän ei ole muuttunut näiden 20 vuoden aikana. Minusta hän on vilkkaampi nyt. Aina ensimmäisenä ylhäällä aamulla ja viimeisenä illalla. Saunassa on aina tuli uunissa. Hän on koko ajan menossa.

Eräänä iltapäivänä olemme »vapaista» ja lähemme Mikkeliin kuurojenkoulua katsomaan. Istun Einnon suomalaisessa Saabissa takapenkillä Gunnelin kanssa, edessämme istuu Bertil. Meitä on siis yksi jokaisesta maasta. Keskustelu sujuu hienosti. Gunnel ja minä käytäydymme moitteettomasti. Se ehkä johtuu siitä, että istumme papin kyydissä.

Hyväntahtoinen koulunjohtaja ottaa meidät vastaan, hän osaa aika hyvin viittoa. Koulu on jokseenkin uusi. Kaikki näytetään, kellarista kattoon.

Huippukohtauksena on esikoulu-
luokka, jossa on kolme kuusivuotiaasta tyttöä. He ovat niin innokkaita esittämään meille mitä osaat, että kamppailevat päästä taululle näyttämään. Heillä on nuori opettajatar. Samalla kun hän puhuu ja selittää lapsille hän käyttää johdonmukaisesti viittomakieltä. Mutta kun hän antaa lapsille tehtäviä, hän EI viito. Meillä on käsitys, että nämä lapset ovat päässeet hyvin pitkälle, varsinkin puheessa ja huuliluvussa.

On miellyttävää katsella heitä. On myös hauskaa katsella vieraitten kasvonnilmeitä. He ovat sulaneet näiden lasten edessä. Trygve varmaankin kaipaa kuurojenkouluunsa Trondheimiin kun hän pitää kiinni pienestä kädestä. Nyt hän haluaisi osata suomea.

Tulemme luokkaan, jossa on nuoria. Tytöt ovat meikattuja ja pojilla on pitkä tukka. Kasvitiedettä on menossa. Täällä ei viitota, opettajatar puhuu niin selvästi, että oppilaat varmaankin helposti ymmärtävät mitä hän sanoo. Apunaan hä-

nellä on tekstiä ja kuvia magneetti-
taululla.

Sitten näemme miten oppilaat asuvat. Huoneet ovat yläkerrassa, suuria kahden hengen huoneita. Huonekalut ovat koruttomia, ajanmukaisia. Huoneet ovat hyvin erilaiset, jokainen oppilas on pannut vahvan persoonallisen leimansa omaansa. Meille jäi tunne, että heillä on ollut vapaat kädet — ja luovaa mielikuvitusta. Useimmat nuoret voivat ainoastaan uneksia tällaisista huoneista.

Puhuessamme viittomakielen käytöstä koulussa, johtaja on värovarainen lausunnossaan, mutta meistä tuntuu, että ymmärtämys kasvaa systemaattista viittomakieltä kohtaan apukeinona, varsinkin kielenopetuksen alemmalla asteella.

Koulu tarjoaa kahvia ja kakkua meille. Reidun on mielteliäs ja sanoo Trygvälle:

— Olen pannut merkillä, että oppilaat ovat niin KOHTELIAITA. Meillä Norjassa ei varmaankaan opeteta kouluissa kohteliaisuutta ja kiitollisuutta.

— Kyllä he oppivat tervehtimään ja kiittämään, mutta he huomaavat pian, että sillä ei ole käytännössä merkitystä. Lapsilla on liian hyvät oltavat kodeissaan, kaikki mitä annetaan otetaan vastaan selvänä asiana, sanoo Trygve.

— Kuitenkin. Onhan lapsilla täälläkin hyvä olla, mutta käyttäytyvät yhtä kauniisti luokissa kuin ulkopuolellakin. Eri ikäisetkin. Kyllä on parantamisen varaa kotona, sanoo Reidun.

Koulun jälkeen lähemme torille, jäämme siihen. Jotkut haluavat käydä ostoksilla. Ja jokainen häipyä määrätietoisena näköisenä lähimpiin kauppoihin.

Johnilla ja minulla on yksi seikka yhteisesti: inhoamme kauppoja. Memme kananlihalle kun näemme kaupan ikkunan. Siinä seisomme jalkakäytävällä emmekä tiedä mitä tehdä. Meillä on Suomen rahaa, mutta onko PAKKO käydä kauppoissa vain sen takia, että on rahaa. Mietimme mahdollisuutta saada lasin olutta, kun ruotsalaiset tytöt ryntäävät ulos pankista ja huutavat meille: Apua, tarvitsemme konsulentin! — He tarvitsevat sinua, sanon Johnille. — Kyllä sinäkin voit esiintyä konsulenttina, sanoo John.

Lepotuokio Mikkelin kuurojenkoulun opettajanhuoneessa. Edessä Ann-Marie Snow, takana Reidun Ved-deng, Gunnel Roth, Lars Kruth ja Trygve Skjölberg.

— No niin, olenhan velkaa ruotsalaisille kaikesta kauraryynivellistä mitä sodan aikana koulussa sain syödä...

Lopputuloksena on, että naiset vetävät meitä kaupasta kauppaan. Tämä on suorastaan painajaista.

— Luulisi, että naisille tässä on kysymys koko elämästä, voihkii John.

— Koita katsoa positiivista puolta, sanon. — On tämä kuitenkin paljon parempi kuin käydä vaimonsa kanssa puodeissa, ei tarvitse nyt maksaa.

Päivän parhaan ostoksen tekee Ole Plum. Ylpeänä hän esittää hiukan kolhiintuneen kuparikahvipannun.

— Ajatelkaa, sain sen vain 10 markalla, sanoo Ole ja paistaa kuin aurinko.

Tanskalaiset ovat vuosien kuluessa kehuneet Dövefilmiä. Vaikka ei siinä paljon kehumista ole. Mutta viime aikoina on varsinainen parannus tapahtunut. Arne Knudsen on tuonut mukaan suuren tavaramäärän. Meitä ei kylläkään huvita, että kokonainen ilta pilataan tanskalaisilla filmeillä.

Mutta nämä filmit ovatkin huipuluokkaa. Erikoisesti panen merkille opetusfilmit, joita käytetään viittomakielikursseilla. Harvinaisen miellyttävät värit, filmitekniikka on suvereeninen, yksityiskohdat tulevat esiin parhaammalla tavalla. Minusta pedagoginen puolikin on niin virheettömästi laadittu, että opetuksen pitäisi tarttua. Käsiaakkosfilmi tuntuu myös virheettömältä. En usko, että voidaan tehdä parempaa. Nostan hattua Arne Knudsen & Kumpp:lle Dövefilmissä. Tästä mei-

dän pitäisi ottaa mallia kun tuotamme filmejä. Tanskalaisilla on suunnattoman arvokkaita kokemuksia jaettavana meille tällä alalla.

Toinen ilta on myös kuin »poisheitetty», koska nyt esitetään tanskalaista videonauhatuotetta. Arne on paikallaan taas mahtavine tarvikkeineen. Mutta tänään systeemi pettää kokonaan. Kasettitelevision tulee häiriöitä, vaikka Arne kääntelee monenlaisia nappuloita ja tarkastaa konetta superammattimiehen haukankatseella. Turhaan. Huonosti kasvatettu yleisö huutaa naurusta ja latelee sukkeluksia Arne paran ylle. Hän saa innokasta apua puheenjohtaja Olelta, joka on lähtenyt liikkeelle. Hän koettaa epätoivoisesti pelastaa Tanskan kunniaa.

— Sähköverkostossa on varmaankin vikaa, voihkii Arne. Katkaisija lyödään päälle, lyödään pois. Ei parane. Kaikki on turhaan. Nyt on noituutta pelissä.

Lopuksi Ole löytää vian. Kosketin ei ole kunnolla pistorasiassa — ei muuta. Niin että superekspertti on vain ihminen hänkin, niinkuin me muutkin. Tällä hetkellä hänellä on »parta postiluukussa».

Myös Dövefilmin videonauhaohjelmat ovat korkeata luokkaa. Bertel näyttää miten aineistoa esitetään kuuroille, hän puhuu vapaa-ajasta ja vapaa-ajan ongelmista. Ohjelma on tehty visuaalisesti hyvin. On selvää, että pitkää läksyä ei kannata esittää sillä ajatuksella, että »kuurot ymmärtävät kaiken, kunhan käytämme viittomakieltä». Suunnattoman tärkeää on esittää esimerkkejä, näyttää piirroksia, tekstejä ja selviä kuvia.

Perillä ollaan. Ihmettelemme vielä paikkaa ja toisiammekin.

Helsingin naiskerhon autoretki

Kesäkuun 11. päivänä järjesti Helsingin Kuurojen Naiskerho autoretken yhdistyksen ja Heron yhteiseen kesäkotiin Suvipirttiin. Tämä uusi Röylässä ostettiin ja entinen kesähuvilamme Soukassa myytiin viime vuonna. Nykyinen on monessa suhteessa paljon edullisempi kuin entinen. Suvipirtti sijaitsee luonnonkauniin Hiidenveden rannalla.

Tietenkin uteliaisuus nähdä uutta kesäkotiamme houkutteli suuren joukon tovereita iloiselle autoretkelle. Mukanamme oli uskollinen tulkkimme ja seuranpitäjämme Rea Stadius, puheenjohtajamme Aura y.m. Automatkallemme purkautui monilla hämmästyneitä ihastuksen sanoja kun silmiin kuvastui kauniita koivumetsiä, lehmustoja, kukkia omenapuita ja puutarhoja. Ko-

ko ajoreitti on harvinaisen kaunistaa, siistiä ja rauhallista, tämän totesi moni, joka oli kulkenut monilla yksitoikkoisen kuivilla ja rauhottomilla moottoriteillä.

Suvipirtin pihalla oli vieressä autoja ja iloisia vastaanottajia. Oli siinä Paul isännöitsijä (punainen »virkalakki» päässä), Totti, Edith, Osmo ja Tytti ynnä muut.

Myös tässä meillä on paljon opittavaa tanskalaisilta.

Joka tapauksessa ei kukaan Norjasta ehdottanut lopettajaisjuhlaa tanssineen, seminaarin viimeisenä iltana. Luultavasti joku tanskalainen tai ruotsalainen tanssileijona halusi kuntoutusta tanssilattialla pitkän viikon kovan ohjelman jälkeen. Tämä tulee suomalaisille yllätyksenä. Musiikkia ei saada Malmiharjulle ja juhla-aterian tekoon ei ole varauduttu. Liisa ilmoittaa, että asia on kunnossa, bussi vie kaupunkiin tanssiravintolaan. Suomalainen liitto maksaa.

Mutta sitten ilmenee, että vain pari meistä haluaa lähteä. Äkkiä mobilisoidaan keittiö, ja jonkun tunnin kuluttua on ruokasali juhla-

asussa Keittiössä on paistettu ihania pullia ja kakkuja, myös tätekakkukin on. Syntyy juhlatunnelmaa, on puheita, lauletaan, kerrotaan hauskoja juttuja. John ja Liisa lausuvat runoja.

Lähtöhetki on tullut. Syleilyjen ja lämpimien kättelyjen jälkeen olemme matkalla lentoasemalle. Syntyy hiukan hämminkiä kun selviää, että ruotsalaiset ja norjalaiset matkustavat eri lentokoneissa.

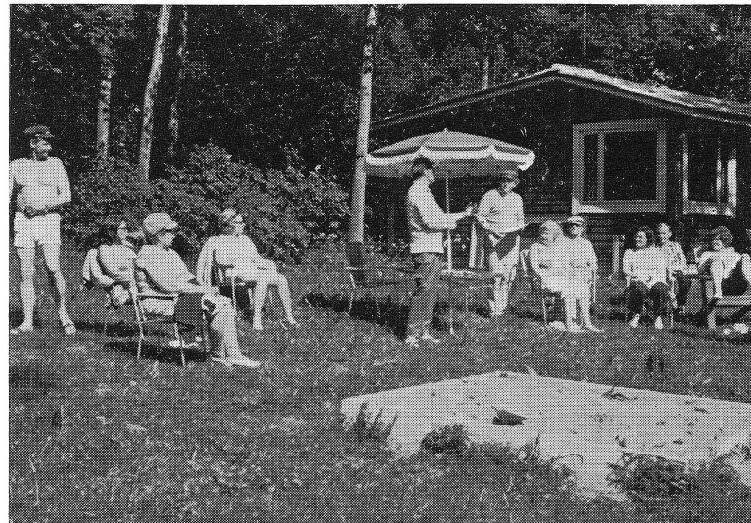
Ja nyt on taas ostoksien vuoro. Itse John on hullaantunut, hän ostaa jopa juustoakin. — Etkö sinä osta mitään, hän kysyy. — En, Bergenissä ei ole ruokapulaa.

Seutulassa, Helsingin lentoasemalla, on hieno merkinantoystee-

mi. Täällä kuurolla on helpompi löytää tiensä kuin missään muualla käymässäni paikassa. Kun meidän vuoromme tulee ei ole mitään vaikeuksia. Tulee merkki — me noussamme — uusi merkki — lähdemme oman porttimme luo, joka aukenee automaattisesti ja rullaportaita myöten ajamme alas. Oven ulkopuolella on bussi, joka vie meidät lentokoneemme luo. Emme voi eksyä.

Tällä kertaa emme laskeudu väliillä, lennämme suoraan Osloon. Kestää 1 tunti ja 25 minuuttia. Kellomme näyttää vain 25 minuuttia, sillä meidän oli taas vedettävä kelloamme, mutta nyt tunti taaksepäin.

Torsar.

Nyt olemme kotiutuneet Suvipirtin aurinkoisella pihalla.

Sää oli koko päivän aurinkoinen viileän navakasta tuulesta huolimatta.

Myöhemmin saapui Tampereelta odottamamme bussi täynnään naiskerholaisia ja muuta väkeä sekä perheautoja. Paljon tuttuja pitkästä aikaa, Kirsti Ahonen, Martta ja Matti Kattainen, Sirkka ja Vaala Kaurela y.m. Ja mikä yllätys! Kirsti esitti erään minulle: »tässä on sinun luokkatoverisi Iida V...» Ilostuimme harvinaisesta tapaamisestamme mutta sitten tuijotimme toisiimme ihmetellen sitä, että emme sittenkään voineet tuntea toisiamme. Emme näet tavanneet toisiamme 64 vuoteen eli koulun lopettamisemme jälkeen v. 1909. Vilkas rupattelua, juotiin kahvia ja syötiin perunasoppaa ym. Vieraat ihastelivat Suvipirttiä runollisen kauniiksi. Varsinkin rannalla olevaa katosta pidetään virkistävänä erikoisuutena. Mikä nautinto onkaan istua katoksen edustalla, katsellen lumoavan kauniita auringonlaskuja! — Suvipirtin entinen omistaja oli varmasti runoilija hengeltään ja kauneuden palvoja, tämän ilmaisevat hänen monet luomuksensa rannalla ja paikan runollinen ja onnistunut nimi Suvipirtti. Rannalla on kolme pirttirakennusta, joissa jokaisessa on keittiö. Tosin nämä rakennukset tarvitsivat paljon uudistuksia ja remonttia.

Lähdimme kahdessa linja-autossa, toisessa tamperelaiset ja toisessa meikäläiset sekä yksityisautoja Sammattia kohti. Mutta kas! autojen omistajat rouvineen ennättivät sinne vuorostaan vastaanottamaan

meitä. Osmo, joka perheineen asuu tämän järven toisella puolella kesähuvilassaan, osoittautui hyväksi paikan tuntijaksi. Olen monet kerrat (mm. kerran Eino ja Solveig Kari- laan kanssa) käynyt Tuusulassa Aleksis Kiven mökissä. Mielestäni tämä Paikkarin torppa on kiintoisampi nähtävyys kuin A. K:n mökki. Torppa on satavuotias, siinä on silloiseen aikaan nähden varsin suuri keittiötupa mutta pieni kamari vieressä. Ulkona on vanha hirsiaita ja perunakuopat. Torpan ympäristö on sangen kaunis. Lähellä hämmöttää iso, musta patsas, Lönnrotin vartalopatsas kalliolla.

Suuntasimme matkamme katso- maan kirkkoa ja Lönnrotin (1807— 1884) hautaa. Ihmettelimme pu- naiseksi maalattua kirkkoa. Mutta tämä vanhan ajan tyylinen puukirkko vaikuttaa kodikkaan lämpimältä ja rauhallisen vaatimat- tomalta, jollainen nykyinen loisto- kirkko ei voi olla. Lönnrotin perhe- hauta ja myös hänen vanhempiensa hauta ovat melkein kirkon vieressä oikealla puolella.

Lähdimme toista tietä myöten Myllylampeen, jossa ruokailimme ja joimme kahvit. Sitten bussimme lähtivät kotimatalle, toinen Tam- pereelle ja toinen Helsinkiin. Kai- ki tuntuivat tyytyväisiltä matkaan.

Lämpimät kiitokset Teille tampe- relaisille ystävällisestä huomaavai- suudestanne tuodessanne virkistä- vän tuulahduksen ja vaihtelun seu- raamme.

Mukana ollut.

20 vuoden jälkeen jälleen yhdessä

Mikkelin kuurojenkoulusta v. 1952 päässeiden oppilaiden 20-vuotis- luokkakokous pidettiin ensimmäise- nä helluntaipäivänä Mikkelissä. Ko- koukseen oli kutsuttu kaikki neljä luokkaa, A, A-B, B ja BII. Paikalle saapui 30, poissa oli kuusi.

Ensiksi kokoonnuttiin vanhassa koulussa, jossa nykyisin toimii yk- si paikallissairaalan sairaosasto- ta ja kotiteollisuuskoulu. Tämä koulu, lapsuutemme hyvä »vanhan ajan» paikka, on hämmästysek- semme pysynyt samanlaisena kuin kouluaikoinamme. Vain puut ovat kasvaneet isoiksi ja tuuheiksi. Mai- nittakoon, että tässä vanhassa kou- lussa toimivassa sairaalaosastossa oli hoidettavana yksi opettajistam- me, Kalle Kärkkäinen, 87, jota kä- vimme tervehtimässä kukkasin. Seuraava etappimme oli hautaus- maa, laskimme kukkia rippi-isäm- me, rovasti Otto Myyryläisen ja opettaja Lydia Hämäläisen haudoil- le. Uutta koulua, joka tosin oli val- mistunut kymmenisen vuotta sitten, käytiin katsomassa. Koulu sijaitsee Pitkäjärvellä noin kolmen kilomet- rin päässä kaupungista. Opettjam- me Hilvas tutustutti meidät koulun sisätiloihin. Kylläpä ajat olivat muuttuneet, laitteet olivat tulleet luokkahuoneisiin. On äänenkorjaus- koneet, kuulo- ja puhetorvet ja mui- ta opetusta tehostavia välineitä. Ennen kouluun tutustumista juotiin koulun tarjoamat kahvit. Kiitos opettaja Hilvakselle, joka yllätti meidät pirteällä esiintymisellään piakkoin tapahtuvasta eläkkeelle siirtymisestä huolimatta. Päiväkie- roksen jälkeen vietettiin varsinaista 20-vuotisluokkajuhlaa ravintola Seu- raahuoneessa. E.H.

Viikonloppuleirillä

Kirjoittelen tässä, miten meidän Oulun Kuurojen Nuorten Kerho porukalla kävi viikonloppuleirillä 10.—11.6. Sulo Aijälän luona Raahen Palokylässä.

No, aloitan nyt tästä. Lähdettiin pikkuautolla, edessä oli koirankoppi ja takaa seurasi sonni.

Kampeita oli mukana vaikka mitä tahansa, oli uutta salkotennistä, tikkaa, sulkapalloa ja lentopalloa.

Ja ilma oli mitä kurjin, jonka olin pitänyt, siis satoi. Saavuimme Sulo Aijälän tilalle, minulta pääsi hulahdus, että en ikinä ole nähnyt niin hienoa ja vanhaa kartanoa. Minä itse olin vielä niin ujo, istuin ja töllötin kauheasti suu avoinna. No, illalla ujous lähti menemään ja olin kauhean vallaton.

Sitten keitettiin kaffeeta ja hörpittiin kuumana. Talon isäntä lämmitti saunan. Kävin sillä aikaa katsomassa muiden rouvien perässä lehmiiä ja sonnia. Sonnit pitivät niin kauheasti melua, että olin niinkuin patsas. Mentiin sitten ulos ja haistelin lehmien ja sonnien hajua vaatteissa, voi kauhistus mikä haju. Pelasin uutta salkotennistä yhden porukan kanssa. Se oli hurjan hauskaa. Talon isäntä viimein sieltä käveli ja tuli ilmoittamaan työille saunaan. Minä ampaisin saunaan niin kovalla vauhdilla, että kaaduinkin. Saunakin oli kertakaikkiaan mukava, oltiin siellä toista tuntia, me tytöt oltiin juoruakkoina. Pojat odottaessa hermostuivat, että kyllä naiset osaavat olla kauan.

No niin, vuoro vaihtui. Tytöt menivät kartanoon ja laittoivat pampulat päähän. Ja oli myöskin mukana palapeli, heti saunan jälkeen Kaisu aloitti palojen latomisen. Sillä aikaa pojat olivat saunassa, Leena keitti taas kaffeeta. Minä tietysti laitoin kupit pöytään, ja yht'äkkiä Eero huusi: »Onko kaffe valmis». Kyllä minä pelästyin kamalasti. Eero sanoi minulle, että kaffeen jälkeen grillataan lenkit mustaksi. Siinä sitten grillattiin

MERKKIPÄIVIÄ

50 VUOTTA

Matti Liinapuro elokuun 12 päivänä Helsingissä. (Matkoilla)

Doris Saarinen elokuun 25 päivänä Helsingissä.

lenkit mustaksi ja haukattiin ne, mutta olivat niin kuumia, että kieli oli palaa suussa. Istuttiin ympyrässä koko porukka, naurettiin ja juteltiin mitä tahansa.

Ja siellä oli vielä pahempaa kuin olin kuvitellut: sääsket. Niitä oli kamalan paljon. Ne nälkäiset yrittivät vaan ihmisen iholle juomaan verta. Minä huitaisin, huitaisin, mutta oli niin toivotonta. Niitä oli niin paljon. Lenkit syötyä palasimme sisälle katsomaan, miten Kaisulla menee palapelin kanssa. No, hän oli vähän vihainen, ettei saanut kaikkia sopimaan, jätettiin Kaisu palapelin kanssa rauhaan. Minä itse töllötin telkkaria ja suuni oli aivan kuiva, niinkuin olisin ollut monta päivää aavikolla huutaen vettä, vettä. Minä säpsähdin, että kuka siellä minua olalle löi, Leenahan se oli. Oltiin hissunhiljaa, että Kaisu saisi palapelinsä kokoon. Viimein Kaisu sai, kello oli 1.15. Painuimme pehkuihin ja yritimme nukkua valoisassa huoneessa. Viimein saatiin uni maailmalle. Aamulla Ahti tuli kovalla vauhdilla herättämään tyttöjä. Juotiin aamukaffeeta aurinkoisessa sunnuntiaamussa. Pelasimme kaikenlaisia pelejä koko päivän, sillä aikaa kun Leena, Kaisu ja Tyyne laittoivat ruokaa kiehumään. Minä tietysti taas katoin lautaset pöytään.

Iltapäivällä tuli vieraita Raahesta ja Oulusta. Ennen illan tuloa käytiin välillä Helenan ja Olavin kanssa kaksosten uutta taloa katsomassa ja me siinä oltiin hölmistyneinä. Ja viimein koitti paluumatka Ouluun.

No, tässä tuli aika paljon kerrottua, mutta tulee lisää viikonloppuleiriltä Kalajoelta.

Kirjoittamiin.

Aatamin vaimo

TV:ssä nähtyä

Oikeastaan televisio on »yliopisto», jos pystyy löytämään oikeat ohjelmat. Siinä se pulma onkin. Katsojat purnaavat, on muotia väheksyä kaikkea mitä televisiosta tulee. Tarkoitetaan kai viihdeohjelmia, luulisin. Pulma on siinä, että otsikot usein vaikuttavat kuivilta. Ajatellaan: tuota ei viitsi katsella. Jos sattumalta avaa »töllötinpurkinsa» juuri kun joku todella mielenkiintoinen ohjelma on menossa, toteaa, että olisi ollut vahinko jäädä näkemättä tämä ohjelma. Usein näinä ohjelmat ovat ulkomaista tuotantoa ja siis tekstitettyjä.

Tällainen oli Ilmatyynyllä tyylikkäästi. Tulevaisuuden kulkuneuvo, ei auto, ei laiva, ei lentokonekaan. Alus on jo olemassa, kulkee kokeilutarkoituksessa mannermaan ja Englannin välillä, kuljettaja matkustajiakin. Ulkonäöltä kuin vesibussi, mutta lepää suurella ilmatyynyllä, se kulkee pintaliitäjän tavoin kolmen jalan korkeudessa vedenpinnan yläpuolella. Nousee maihin liukuen tasaista maanpintaa myöten, pysähtyy, ilma lasketaan pois, ovi avautuu ja matkustajat astuvat ulos kuin bussista ikään. Ei tarvita satamia, ei kalliita satamamaksuja. Alus voi jatkaa matkaansa manteletta pitkin minne suuntaan tahansa. Eräs eläkkeellä oleva nerokas herra on aluksen keksinyt.

Puuhata jotakin melkein tyhjässä oli ruotsalainen ohjelma, ilman tekstiä kyllä, mutta visuaalisesti hyvin tehty. (Fixa i papper.) Esitettiin miten japanilaisten keksimät paperityöt tehdään. Kamera oli kärsien yläpuolella ja hitaasti ja selvästi nähtiin miten paperi taitetaan monta kertaa ja mukavia esineitä syntyy. Tämä japanilaisten paperitaitto ja -taito on nimeltään ORIGAMI, ja tämän nimisen kirjan voi ostaa kirjakaupasta. Ensiksi tehtiin pallo, johon voi panna vettä. Veden voi kiehauttaa (niin väitetään, sanoi ohjelmanesittelijä) tai sitten pallon voi heittää jonkun päälle. Ajatelkaa lasten riemua. Toisena työnä tehtiin sammakko. Jos taittaa oikein, sammakko pystyy hyppäämään. Sammakonteko ei tällä kertaa onnistunut, sammakko putosi nenälleen. Täytyy »trimmata», vähitellen se toimii, ja sit-

KIRJEENVAIHTAJILTA

KUOPION KUULUMISIA

Pikkuhiljaa on vuoden alkupuolisko sujunut täällä Kuopiossakin ilman pahempia törmäilyitä. Kuurojen yhdistyksen johtokunta päätti jakaa tehtäviä myös johtokunnan ulkopuolisille jäsenille, eikä kerätä kaikkia luottamustoimia itselleen. Päättiin perustaa kirkkoneuvosto hoitamaan suhdetointaa seurakunnan ja kuurojen välillä. Nuori ja innokas Pekka Viinikainen otti hoitaakseen kirkkoneuvoston puheenjohtajan tehtävät. Myös perustettiin kesäkotitoimikunta hoitamaan rapistunutta

ten pidetään sammakkohyppykilpailuja. Ostakaa Origami-kirja, lapsilla on siitä hyötyä ja huvia ja itse voitte valmistaa vaikka pieniä lahjoja.

Kuuroille hyvin tuttu pastori Heikki Kalima on tehnyt monta kertaa ohjelman Sana viikonvaihteeksi. Hänen poikansa Mauri suunnitteli ja valmisti ohjelman, jossa piispa John Vikström mietti asioita Jumalasta ja ihmisestä. Eräessä tilaisuudessa, jossa kuuron poika vihittiin papiksi, piispa on luvannut tulla kuurojen pariin, joten seurasin mielenkiinnolla tätä ohjelmaa. Ensimmäinen solakka mies verryttelypuvussa lasten ja koiran seuraamana teki jalkapallotemppuja. Sitten hänet nähtiin veneessä verkkoja nostamassa. Hän olikin juuri piispa itse. Silloin muistui mieleeni viime talven kohu. Piispa oli ilmoittautunut Botnia-hiihtoihin Vanhasta Vaasasta Vöyriin (45 km). Jotkut piirit ilmaisivat paheksumisen, piispa ei heidän mielestään saanut hiihtää sunnuntaina, varsinkin ei jumalanpalveluksen aikana. Piispa peruutti osanottonsa sanomalla, että ei tämä hänelle niin tärkeää ole, mutta urheilulla on merkityksensä, sekin on eräs väline jolla Luoja antaa ihmisille lahjojaan. Jos urheilu on väärää, se johtuu ihmisistä jotka käyttävät sen väärin. Sana viikonvaihteeksi käsitti ihmisen liian suurta kunnioitusta elintasoja kohtaan, vaikka pitäisi kunnioittaa ihmisarvoa. Jeesus, joka on elävä todellisuus eikä vain

kesäkotia. Yhdistyksen monipuoliset ammattimiehet Jouni Antikainen, Aarne Holopainen ja Ake Solhström ottivat mielihyvin huolekseen vastata yhdistyksen kesäparatiisiin kunnossapysymisestä, luvaten laittaa veneetkin samantien kuntoon.

Vireillä ollut oman kokouspaikan hankinta siirrettiin myöhemmään ajankohtaan, sillä yhdistyksen rahavarat ovat vallan olemattomat ja suunniteltu kesäkodin myynti tyrmättiin. Kuopion kuurojen yhdistyksellä on vain kaksi vaihtoehtoa: oma huoneisto tai kesäkoti. Melko varmoin tietojen mukaan Kuopion kuurojenkoulu lopettaa lähivuosina toimintansa, sillä Kuopion lääninhallituksen virastolajennukset tarvitsevat kuurojen koulun tontin. Alavan seurakunta on luvannut, että jos kuurojen yhdistys tarvitsee kokouspaikkaa niin saa kokoontua kirkon kerhohuoneistoon tarkan valvonnan alaisena. Yhdistyksen vanha arkistokaappikin on luvattu ottaa kerhon varastoon.

Kuurojen Urheiluliiton lähettämänä kävi Urho Lehtimäki Kuopiossa pitämässä Kuopion Kunnan jäsenille tuomarikurssit maaliskuun aikana. Ensimmäisen kurssipäivän aikana oli osanotto kohtalaista, mutta toisen kurssipäivän alettua ilmaantui paikalle ainoastaan muutama suorittamaan loppututkintoa. Parhaaksi selvisi Kuopion oma kultapoika Timo Karvonen, joka ei esittelyä kaipaa tätä enempää. Ehkäpä suurin osa Kunnan jäsenistä katsoo olevansa riittävän päteviä kilpailutuomareita ilman kursseja?

Kunnan ampumajaosto harjoitelli muutaman kerran kesäkodilla kevättalven aikana, kunnes sattui pikku onnettomuus, joka auttamat-

historiallinen persoonallisuus, sanoo: Mitä hyödyttää jos ihminen voittaa maailman, mutta menettää sielunsa.

Lopuksi eräs arvostelu. Joku kuulovammainen on lausunut TV-tekstityksestä, että ei ole väliä uutisista, nehän voi kuitenkin lukea seuraavan päivän lehdestä. Viisi-toistavuotias Outi Porista sanoo: »Eivätkö kuulevatkin voisi lukea uutisensa seuraavan päivän lehdestä».

Rea.

ta lopetti ampumajaoston touhut. Nykyisin pyssyt seisovat kaapin nurkassa lukkojen takana. Kunhan Suomen Kuurojen Ampumaseura lähettää tärkeimmät ohjeet, niin ampujilla on aikomus jatkaa harastustaan johtajiensa P. Viinikaisen ja Jussi Laaksosen johdolla. Suunnistusjaoston perustaminen raukesi siihen, kun jokainen osaa suunnistaa omille poluilleen, mutta ei perustavan kokouksen rasti-paikalle.

Kirkkopäivien lähestyessä kirkkoneuvoston puheenjohtaja P. Viinikainen otti yhteyttä seurakuntasisareen esittäen kainon toivomuksen yhdistyksen puolesta: kolehdin keräämiseksi kuurojen yhdistyksen jäsenten hengelliseen huoltoon. Asiaan suhtauduttiin aluksi myönteisesti, mutta ehkä erehdyksen vuoksi kerättiin kolehti herättäjäseurojen hyväksi.

Kirkkopäivien aikana Kuopiossa vierailivat pastori Olavi Ikonen ja rovasti Veikko Väättäinen sekä lukuisa joukko joensuulaisia kuuroja.

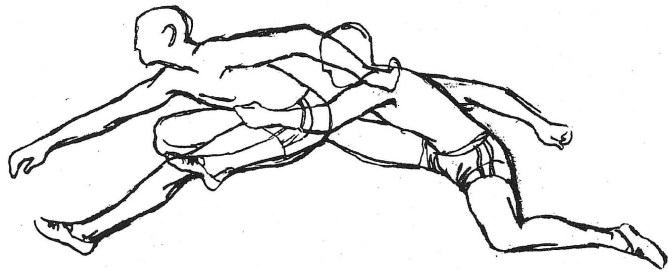
»Kalakukkonuoret» järjestivät yhdistyksen äideille äitienpäiväjuhlan johtajansa Kauko Hirvosen johdolla kahvitarjoiluineen.

Yhdistyksen nuorille on suuret suunnitelmat pitää yhdessä Kuurojen Liiton nuorisotyötoimikunnan kanssa suvijuhat kesäkodilla 4—6.8. Yhdistys on antanut nuorille täysin vapaat kädet toimia parhaansa mukaan juhlien onnistumiseksi luovuttaen kesäkodin korvauksetta käytettäväksi, sillä juhlien tuotto on päätetty luovuttaa pohjoisen suojakodin hyväksi.

Pitämässään kokouksessa Kuopion kuurojen yhdistyksen johtokunta päätti konsulentti Aira Säisän kehoituksesta anoa Kuopion seurakunnilta päätoimista kuurojensisarta.

Yhdistyksen vanhempien jäsenten keskuudessa on muisteltu menneinä aikoina toiminutta ompeluseuraa, joka hiljalleen nukahti mutta elää yhä muistoissa. Ompeluseuran entisten jäsenten toivomuksesta päätettiin herättää seuran toiminta uudelleen henkiin ja ensimmäinen ompeluilta päätettiin pitää syyskuun alussa Anna-Liisa Peltosen luona. Myyjäisissä saaduilla tuloilla kartutetaan omakotirahastoa.

AK.

URHEILU

Tähdenvälejä urheilurintamalta

Hiljaiseloa

Kesä—heinäkuun helteiden aikaan eivät yleisurheilijamme juuri ole tuloksia tehneet. Ainakaan ei mahdollisista tehdystä tuloksista ole toimitukseen tippunut tietoja. Kumman hiljaista ottaen huomioon kuumeisen valmistautumisen Münchenin kisoihin — mutta meidän kisammehan ovat silti vasta vuoden päästä Malmössä. Silti tämä hiljaisuus hiukan huolestuttaa.

Timo Karvonen on kyllä jälleen ollut asialla, ennätyksiä rikkomassa. Ensin meni Kalevi Kuninkaan 3.000 metrin ennätys 8.42,8 vuodelta 1961 Timolle ajalla 8.33,6. Heinäkuun puolivälissä Kalevi menetti viimeisenkin ennätyksensä, 15.03,2 5.000 metrillä Timolle, joka teki ajan 15.01,2. Siis pieni kahden sekunnin nipistys Kalevin jo 13 vuotta vanhasta ennätyksestä.

Jouti mennä. Kalevin ennätys on vallinnut turhan kauan. Se on osoitus juoksutasomme paikallaan pysymisestä. Ei yksi pääsky kesää tee eikä yksi Timo osoita meillä olevan juoksijatasoa. Onhan vielä Saarikosket, Pekkalat, Hökät ja monet muut, mutta kaukana olemme kuulevien juoksijatasosta, vaikka mittapuuksi otettaisiin vaikkapa joku kaupunkipahanen. Alle 15 minuutin juostaan jo missä kyläkilpailussa tahansa.

Juoksijakouluja kaivataan

Olen aikaisemmassa yhteydessä maininnut, että kuurojenkouluihin on saatava juoksijakouluja. Poikia

ja tyttöjä, jotka säännöllisesti koontuvat yhteen ravaamaan 5—15 km. Juokseminen on aloitettava 10—12 vuoden iässä, ja noin 10 vuotta myöhemmin alkavat tulokset syntyä. Vaikeus on siinä, kuinka saada poikia ja tyttöjä innostumaan juoksusta ja jatkuvaan harjoitteluun. Kuulevien keskuudessa näitä juoksijakouluja on paljon ja lisäksi yksikseen harjoittelevia poikia ja tyttöjä tuhansittain. Ympäristö vaikuttaa. Perheen isä on voinut olla entinen juoksija ja innostaa jälkikasvunsa harjoittelemaan. Naapurin pojat katsovat aikansa ja liittyvät sitten mukaan. Kun isommat innostavat ja esikuvana samalla ovat väättäiset, virénit ja muut vasalat ja kantaset, niin juoksuhalut vain kasvavat. Pojilla ja tytöillä on juokseminen sinänsä jo luontainen liikkumismuoto. Tuollainen 10-vuotias nappula saattaa juosta kevyttä ravia pitkänkin matkan edes hengästymättä. Oikealla tavalla aloitusta juoksuharjoittelusta vain nauttii. Aivan totta, juoksemisesta voi nauttia, oikeastaan se on huumausaine niinkuin alkoholi, tupakka ja huumeet, mutta ilman näiden haitallisia sivuvaikutuksia ja ennen kaikkea juokseminen ei rapistuta, päinvastoin.

Juoksijakouluja siis kuurojenkouluihin. Tarvitaan vain innostuneita vetäjiä. Ei muuta.

Euroopanmestaruuskilpailut Helsingissä

Vuosi sittenhän järjestettiin Helsingissä EM-kilpailut yleisurheilus-

Urheiluosastoon tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä edellisen kauden 7 päivää mennessä os: Kuurojen Lehti, Lokero 62, 13101 Hämeenlinna 10.

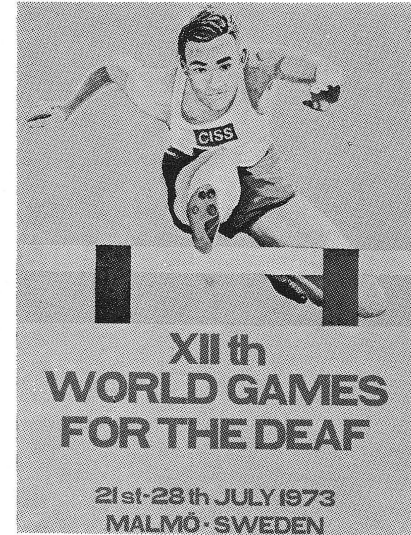
sa. Väättäinhen sieltä toi kaksi kultaa. Pikkuhiljaa ovat jälleen EM-kilpailujen järjestelyt olleet käynnissä. Tällä kertaa kysymyksessä on vain meidän kuurojen keskeiset EM-kilpailut ammunnessa. Pienet kilpailut noin yleisesti katsoen ja viime vuoden kuulevien EM-kilpailuun verraten, mutta jokseenkin mittavat meille. Ovathan kisat saatu Suomeen SKAS:n (Suomen Kuurojen Ampumaseura) aloitteesta, jossa on vain 20 jäsentä. Isoveli eli SKUL on tietysti taustalla ja mukana järjestelyissä.

Ampumaharrastus on maassamme pikkuhiljaa mennyt eteenpäin, vaikkei sitä juuri huomaa. SKAS on harrastusta vienyt eteenpäin ja vaikkakin vaativissa pienois- ja vapaakiväärilajeissa ovatkin samat tutut nimet olleet vuosia kärjessä, niin ilmakivääriammuntojen osanottomäärä osoittaa, että tasoa on. Tason laajeneminen pienois- ja vapaakivääripuolelle on sekin kiinni rahasta. Aseet ovat kalliita. Mutta ammunasta innostunut hankkii kyllä haluamansa aseet — ja turhempaankin näkee rahoja tuhlatavan.

Näihin EM-ammuntoihin on ilmoittautunut Suomen lisäksi 7 maata. Viikniemän radalle tulee noin 35 kuuroa paukuttajaa. Tervetuloa katsomaan.

Kiitos siitäkin vähästä

Valtio on jälleen jakanut urheilumäärärahasa. Joku sai enemmän ja joku vähemmän. Kuurojen Ur-

XII Maailmankisojen juliste

heiluliitolle myönnettiin peräti 45.000 markkaa. Kun edellisen vuoden toiminta-avustus oli 27.000 markkaa, niin lisäys on melkoinen.

Vai oliko se niin.

Pikemminkin kyseessä on hyvin hoidettu silmäkääntötempu.

Viime vuonna saatiin edellämäinittu toiminta-avustus sekä erikseen Adelbodenin talvimaailmankisoihin osallistumista varten 10.000 markkaa ja Pariisin kansainvälisiin kisoihin osallistumista varten 7.900 markkaa. Yhteensä siis 44.900 markkaa.

Koska systeemiin on tehty sellainen muutos, että ulkomaiset kilpailumatkat on nyt huomioitava varsinaisessa toiminta-avustusanomuksessa ja kaikki siis myönnetään yhtenä pötkönä, niin urheiluliittomme valtionavustus on tosiasiasa kasvanut vain 100 markalla.

Tämän vuoden toimintasuunnitelmaan sisältyi mm. hiihtäjien matka PM-kilpailuihin Norjaan, lentopalloilijat Tanskaan, yleisurheilijat niinikään Tanskaan, ammunnan EM-kisat ja suunnistajien matka Ruotsiin. Kaiken kaikkiaan anottiin 64.000 markkaa.

45.000 markkaa saatiin. Voimme aivan rauhallisesti sanoa: kiitos siitäkin vähästä. Kun tiedämme miten veikkaustuotto on kasvanut loton ansiosta niin kyllä tuosta kaikesta olisi pitänyt meille lohjeta suurempi pala.

Jari Nari.

Tasaluvuin kierroksia täyteen ovat saaneet...

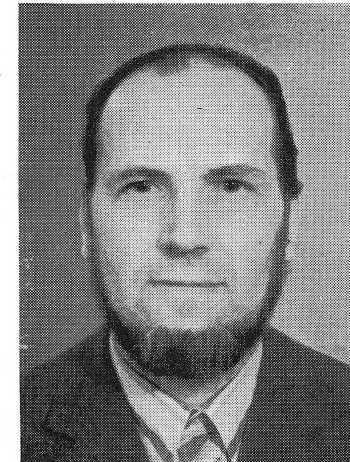
JORMA RATAVAARA 60-VUOTIAS

Heinäkuun 26 päivänä täytti 60 vuotta Jorma Ratavaara Jyväskylässä. Hän on syntynyt Savonlinnassa ja käynyt Kuopion kuurojenkoulun. Koulunkäynnin jälkeen hän työskenteli VR:n palveluksessa eri puolilla maata. V. 1944 hän muutti Jyväskylään Valmetin Rautpohjan tykkitehtaalle, josta siirtyi kaupungin rakennustoimiston katuosastolle, ollen kaupungin palveluksessa eläkeikään saakka.

Jyväskylän kuurojen järjestötoiminnassa hän oli innokkaasti mu-

kana toimien mm. Urheiluseura Jalon puheenjohtajana 11 vuotta ja useita vuosia kuurojenyhdistyksen johtokunnassa. Suomen Kuurojen Urheiluliiton liittovaltuustoon hän kuului vuosina 1953—56 ja 1959—62. Ansiokkaasta toiminnastaan hänet on kutsuttu Jalon kunniajäseneksi ja myönnetty SKUL:n pronssinen ansiomitali ja SVUL:n Keski-Suomen piirin kultainen ansiomerkki.

Myöhästyneisiin, mutta sydämelisiin onnentoivotuksiin yhtyy Jyväskylän kuurojen lisäksi Suomen Kuurojen Urheiluliitto.

TOIVO TARVONEN 50-VUOTIAS

Syyskuun 29 päivänä täyttää 50 vuotta Toivo Tarvonen Helsingissä. Hän on kotoisin Vaasasta ja käynyt Oulun kuurojenkoulun. Koulun päätyttyä hän oli työssä puusepäntörmässä Vaasassa, muuttaen myöhemmin Helsinkiin ja siirtyen graafiselle alalle.

Nuorena Toivo Tarvonen oli innokas urheilija kilpailien menestyksellisesti lyhyiden keskimatkojen juoksijana. Hänen voimakkaan painoksensa avulla Vaasan Wellas voitti Saimaa-pokaalin lopullisesti omakseen. Hänen parhaiksi tuloksikseen jäivät 100 m 11,7, 200 m 23,6, 400 m 52,4, 800 m 1.59,6 ja 1000

m 2.37,0. 800 metrillä hän ensimmäisenä suomalaisena kuurona alitti 2 minuutin rajan ollen hänen tuloksensa pitkän aikaa kuurojen Suomen ennätys. Hänen 1000 metrin aikansa pysyi 13 vuotta kuurojen nuorten Suomen ennätyksenä.

Toivo Tarvosen tähtihetkiksi urheilijana muodostuivat Kööpenhaminassa kuurojen maailmankisat v. 1949. Hän saavutti hopeamitalit 400 metrillä ajalla 52,8 ja 800 m ajalla 2.01,7 sekä juoksi Suomelle kultaa voitaneissa viestijoukkueissa 4x400 ja 1500 m viesteissä. Vielä vuoden 1953 kisoissa Brysselissä hän oli mukana juosten jälleen kultaa 4x400 metrin viestijoukkueessa.

Toivo Tarvosen saavutukset juoksijana olivat erinomaiset huomioiden sen ajan harjoitusmetoodin. Paavo Nurmi on sanonut silloisesta harjoittelusta, että se johti väärään suuntaan. Tämän »uhrina» oli Tarvonenkin tavallaan.

Aktiivikautensa jälkeen Toivo Tarvonen toimi Urheiluseura Heron puheenjohtajana 4 vuotta ja johtokunnan jäsenenä 7 vuotta.

Nykyisin Tarvosen harrastuksena ovat pitkät kävelylenkit »ollakseni valmiina uusiin kilpailuihin rakkaalla juoksuradalla», niinkuin hän itse leikillään sanoo.

W. H.

KANSALLISET YLEISURHEILU- KILPAILUT 17.6. JYVÄS- KYLÄSSÄ

Tulokset:

100 m
1) Tapio Laine Ryhti 11,7, 2) Jari Laakso Valpas 12,2, 3) Aimo Hiekkanen Jalo 12,5, 4) Sakari Kujala Valpas 12,6.

Kuula

1) Rauno Rantanen TKU 13,64, 2) Ossi Ottela Häli 12,72, 3) Olavi Kaisanlahti Valpas 12,52, 4) Matti Pirttilä Valpas 12,40, 5) Raimo Siiskonen Jalo 12,27.

400 m

1) Kauko Kekäläinen Kunto 55,9, 2) Aimo Hiekkanen Jalo 58,1, 3) Erkki Tiittanen Jalo 60,6.

Korkeus

1) Hannu Salminen Jalo 165, 2) Raimo Siiskonen Jalo 160, 3) Antti Hiekkanen Jalo 160, 4) Tapio Laine Ryhti 155.

3000 m

1) Timo Karvonen Kunto 8.52,6, 2) Pauli Savolainen Jalo 9.08,2, 3) Teuvo Stenbäck PKU 10.34,8.

Kiekko

1) Ossi Ottela Häli 35,20, 2) Matti Pirttilä Valpas 35,08, 3) Rauno Rantanen TKU 34,18, 4) Kalevi Alajoki Valpas 32,87, 5) Olavi Kaisanlahti Valpas 31,67, 6) Hannu Siltanen TKU 29,61, 7) Into Mäkinen Valpas 28,27.

Pituus

1) Tapio Laine Ryhti 6,64, 2) Sakari Kujala Valpas 5,64, 3) Jari Laakso Valpas 5,60, 4) Hannu Salminen Jalo 5,58.

3-loikka

1) Tapio Laine Ryhti 11,93, 2) Hannu Salminen Jalo 11,58, 3) Antti Hiekkanen Jalo 10,61.

Keihäs

1) Hannu Siltanen TKU 53,54, 2) Kalevi Alajoki Valpas 52,10, 3) Simo Kujala Valpas 48,78, 4) Raimo Siiskonen Jalo 42,14, 5) Into Mäkinen Valpas 40,19.

Viesti 4×100

1) Turun Valpas 52,1, 2) Jyväskylän Jalo 54,1.

Ensimmäisen kiinnityksen parhaan seuran kiertopalkintoon sai Jyväskylän Jalo 56 pisteellä. Kaikkiaan 7 seuraa oli edustettuna. Lopulliset pistetulokset:

Jyväskylän Jalo	56
Turun Valpas	52
Oulun Ryhti	24
Tampereen KU	19
Kuopion Kunto	14

SUOMI—RUOTSI AMPUMA- MAAOTTELUSSA 1547—1457

Suomen ja Ruotsin välinen ampumamaaottelu suoritettiin kesäkuun 3—4 päivinä Helsingissä Viikkinmäen ampumaradalla. Suomalaiset ampujat osoittautuivat täysin ylivoimaisiksi vieden kaikissa lajeissa parhaat sijat. Sulo Ikola ja Reino Perä veivät voitot vuorotellen. Ruotsalaisista paras oli Anders Lundvall.

Tulokset:

Pienoiskivääri: 50 m. 60 ls. makuulta: 1. Sulo Ikola 584, 2. Pentti Laurila 581, 3. Boris Ström 575, 4. Reino Perä 564, 5. Anders Lundvall Ruotsi 550, 6. Stig Johansson Ruotsi 536, 7. Sven Hägglund Ruotsi 530,

8. Matti Liinapuro 524, 9. Bertil Pettersson Ruotsi 490.

Pienoiskivääri, 50 m, 3×20 ls.: 1. Reino Perä 522, 2. Sulo Ikola 515, 3. Boris Ström 510, 4. Anders Lundvall Ruotsi 507, 5. Pentti Laurila 490, 6. Stig Johansson Ruotsi 482, 7. Bertil Pettersson Ruotsi 468, 8. Matti Liinapuro 453, 9. Sven Hägglund Ruotsi 404.

Ed. joukkuekilpailu: 1. Suomi (Perä 522, Ikola 515, Ström 510) 1547. 2. Ruotsi (Lundvall 507, Johansson 482, Pettersson 468) 1457.

Vapaakivääri 300 m. 3×20 ls.: 1. Sulo Ikola 506, 2. Pentti Laurila 481, 3. Reino Perä 479, 4. Stig Johansson 442, 5. Boris Ström 440, 6. Anders Lundvall 433, 7. Matti Liinapuro 429, 8. Sven Hägglund 391, 9. Bertil Pettersson 367.

KUUROJEN AMMUNNAN EUROOPANMESTARUUSKILPAILUT Helsingissä 7–11.8.

Osanottajamaat: Italia, Länsi-Saksa, Norja, Puola, Ruotsi, Suomi, Tanska ja Tshekkoslovakia.

Kilpailuohjelma

Viikkinmäen ampumaradalla

- 7.8. klo 10—15 Pienoiskiväärin harjoitusammunnat.
8.8. klo 10 Kisojen avajaiset.
10.30—13 Pienoiskiväärikilpailu, 60 ls, makuulta 50 m.
9.8 klo 10—13 Pienoiskiväärikilpailu, 3×20 ls, 50 m.
10.8. klo 10—13 Vapaa- ja standardikiväärin harjoitusammunnat.
11.8. klo 10—17 Vapaa- ja standardikiväärikilpailut.

Illanvietet

- 7.8. klo 18.00 Tervetuliaisilta Helsingin Kuurojenyhdistyksen huoneistossa
8.9. klo 18.00 Vapaailta HKY:llä
9.8. klo 19.00 Saunailta Suvipirtillä. Makkaragrilli ja muuta tarjoilua.
10.8. klo 18.00 Illanvietto HKY:llä

Päättäjäisillalliset ravintola Espilässä

Fredrikinkatu 56 elokuun 11 päivänä klo 20—3. Menu: Länsirannikon salaattia, vasikanseläke Polignac ja jäätelö Romanoff. Tanssia tunnelmallisessa salissa, cabaree Espilän esityksiä. Illalliskortteja mk 45,— saatavana kilpailujen aikana ja HKY:llä.

ERKKI AIRAKSINEN JA SULO IKOLA

parhaat ilmakiväärikilpailuissa Malmiharjulla

Ensimmäiset kansalliset ilmakiväärikilpailut pidettiin Malmiharjulla 28.5. 1972. Erkki Airaksinen voitti yllättäen pitkän 40 ls. pystyasento-kilpailun 302 p. tuloksella. Sulo Ikola oli vuorostaan paras 20 ls. pystyasento-kilpailussa 161 p. tuloksella.

40 ls. pystystä:

1. Erkki Airaksinen SKAS 302 p.
2. Leo Tourunen SKAS 260 p. 3. Sulo Ikola SKAS 253 p. 4. Juhani Auvo SKAS 250 p. 5. Pentti Laurila SKAS 249 p. 6. Ismo Sanssi SKAS 245 p. 7. Matti Nieminen SKAS 207 p. 8. Olavi Rautiainen villi 156 p. 9. Nikolai Stefanov SISU 146 p. 10. Ragnar Östman villi 136 p. 11. Risto Rautanen HERO 126 p.

20 ls. pystyssä:

1. Sulo Ikola SKAS 161 p. 2. Erkki Airaksinen SKAS 164 p. 3. Pentti Laurila SKAS 133 p. 4. Leo Tourunen SKAS 122 p. 5. Matti Nieminen SKAS 117 p. 6. Ismo Sanssi SKAS 107 p. 7. Juhani Auvo SKAS 94 p. 8. Olavi Rautiainen villi 72 p. 9. Risto Rautanen HERO 63 p. 10. Nikolai Stefanov SISU 51 p. 11. Ragnar Östman villi 13 p.

JuA.

BORIS STRÖM

ampui Oulussa kevään parhaat ilmakivääritulokset 185 ja 360 p.

Kilpailut pidettiin Oulun Kuurojen Yhdistyksen pihalla 15.4.—6.5. 72 välisenä aikana ja Boris Strömin tulokset ovat tähänastisista parhaat, mitä kuurot ovat Suomessa ilmakiväärillä ampuneet.

20 ls pystyssä:

1. Boris Ström 185 p. 2. Niilo Suomela 169 p. 3. Unto Isola 164 p. 4. Antero Keränen 141 p. 5. Aulis Keränen 132 p. 6. Keijo Jokinen 130 p. 7. Antti Rytimaa 122 p. 8. Pentti Pelkonen 107 p. 9. Aulis Salonpää 105 p.

40 ls. pystyssä:

1. Boris Ström 360 p.

JuA.

Nuorten yleisurheilumestaruuskilpailut järjestetään syyskuun 16. päivänä klo 12 Turun Urheilupuistossa. Tarkemmin syyskuun numerossa.

Turun Valpas r.y.

KILPAILUKUTSUJA

Kansalliset yleisurheilukilpailut järjestetään elokuun 19 päivänä klo 13 Tampereella Lamminpään urheilukentällä.

Lajit: 100 m, 800 m, 3000 m, pituus, kuula, kiekko, keihäs, 4×100 m, alle 20 v. 1000 m.

Ilmoittautumiset elokuun 15 päivään mennessä os: Jorma Valli, Aaltosenkatu 31 C 22, 33500 Tampere.

Urheiluterveisin

Tampereen Kuurot Urheilijat r.y.

Kansalliset yleisurheilukilpailut järjestetään elokuun 26 päivänä klo 14 Turengin urheilukentällä.

Lajit: 100 m, 800 m, 3000 m, pituus, kuula, moukari, keihäs, 4×100 m, alle 20 v. 1000 m.

Ilmoittautumiset elokuun 21 päivään mennessä os: Lokero 62, 13101 Hämeenlinna 10.

Urheiluterveisin

Hämeenlinnan Häli r.y.

Kansalliset lentopalloturnajaiset järjestetään Helsingissä Eläintarhan urheilukentällä elokuun 26 päivänä klo 12.

Sarjat sekä mies- että naisjoukkueille. Ilmoittautumiset 20.8. mennessä os: Liisankatu 27 A 8, 00170 Helsinki 17.

Ottelun jälkeen sauna ja kuutamojuhla Savupirtillä.

Lentopalloterveisin

Helsingin Hero r.y.

SKUL:n suunnistusmestaruuskilpailut järjestetään syyskuun 9—10 päivinä Helsingissä.

Sarjat: M1, M35 ja viesti kolmi-miehille joukkueille. Ilmoittautumiset 25.8. mennessä os: Liisankatu 27 A 8, 00170 Helsinki 17. Kokoontuminen Postitalon edessä 9.9. klo 9.

Suunnistusterveisin

Helsingin Hero r.y.

Kansalliset yleisurheilukilpailut järjestetään syyskuun 2. päivänä klo 13 Turussa Nummenmäen urheilukentällä.

Lajit: 100 m, 400 m, 3000 m, pituus, kuula, keihäs, kiekko, alle 20 v. 100 m, naisten 100 m ja pituus.

Ilmoittautumiset elokuun 27. päivään mennessä os: Heljä Kannisto, Talvitie 22, 20600 Turku 60.

Turun Valpas r.y.

SKUL:n ampumamestaruuskilpailut järjestetään syyskuun 2—3 päivinä Vaasassa.

Ohjelma:

2.9. klo 10 pienoiskiväärikilpailut 50 m, 60 ls makuu ja 3×40 ls.

3.9. klo 10 vapaakivääri 300 m, 3×40 ls.

Illanvietto Vaasan Kuurojen talossa syyskuun 2 päivänä klo 19.

Suomen Kuurojen Ampumaseura r.y.

SEURATOIMINTAA

Lahden Kuurot Urheilijat r.y. Elojuhlat ilmakivääri- ja tikanheittokilpailuneen elokuun 13. päivänä klo 9 Aimo Suojalan tilalla Rautamäessä Orimattilan Pennalassa. Ravintola on. Kokoontuminen klo 8 Launeenkatu 9 LKY:n kerhohuoneiston edessä, josta opastus perille.

Tampereen Kuurot Urheilijat r.y. Kesäjuhlat elokuun 19. päivänä Totijärvellä TKY:n kesäkodilla. Ohjelmassa tanssia, lentopalloa, tikanheittoa, saunomista ym. Tervetuloa kesäiseen Sorvaan.

Helsingin Hero r.y. Kuutamojuhlat Suvipirtillä elokuun 26. päivänä alkaen klo 19. Perinteelliset juhlat, kuutamoilan tunnelmaa, ammuntaa, kroketta, pussihyppykilpailut ja muuta. Saunaankin pääsee ja myöskin uimaan. Suvipirtti on Turun tien varrella Röylän kylässä, Helsingistä 51 km. Tervetuloa.

SKUL:n suunnistusmestaruuskilpailujen yhteydessä illanvietto Suvipirtillä syyskuun 9. päivänä. Kilpailijoille on varattu pirtillä majointus. Tervetuloa.

Turun Valpas r.y. Illanvietto kansallisten yleisurheilukilpailujen päätteeksi syyskuun 2. päivänä klo 19 Kuurojen talossa Henrikininkatu 4 b. Tervetuloa Turkuun viettämään hauskaa syysiltaa.

Hämeenlinnan Häli r.y. Illanvietto elokuun 26. päivänä klo 19 Markkulassa. Maastoon ja veteen sijoitettua ohjelmaa, kenttäpelejä yms.

Kommunala skolor för hörselskadade

Den 22 juni gavs en lag om kommunala skolor för hörselskadade. Lagen träder i kraft den 1 januari 1973.

Det var inte utan diskussioner, ställningstaganden och överväganden som lagen godkändes. Medan den förbereddes kom det från många håll åsikter och synpunkter om de eventuella negativa följderna. Också Dövas Förbund deltog i diskussionen, därför att de följer lagen åstadkommer blir mycket genomgripande sett ur de hörselskadades synpunkt.

För att grunda den kommunala skolan för hörselskadade fordrar lagen att elevunderlaget bör vara konstant 15, elevtransporten vara ändamålsenligt ordnad, kommunen förbinda sig att ta elever också från andra kommuner och att den organiseras på rikslämplig nivå.

Man har alltså nu skapat förutsättningar för dessa kommunala skolor. Principbeslutet är gjort. Man behöver inte här bryta lans för eller emot. Kort sagt, den naturliga utvecklingen har redan pekat åt det hållet. Visserligen finns det

inte mycken erfarenhet ännu, åtminstone inte här hemma.

Med författningen följer noggrannare bestämmelser om hur lagen skall tillämpas. Man får hoppas att den säkrar en god undervisningsnivå och att den tar hänsyn också till de synpunkter vårt förbund har lagt fram. Speciellt bör man betona i detta sammanhang att elevantalet inte får vara för stort i allmänhet och i synnerhet inte i sagda skolor, där elevmaterialet är ännu ojämnare än i de nutida dövskolorna. En annan sak som också bör betonas är utbildningen av lärarna. För att undervisa hörselskadade behövs det speciallärare som fått den erforderliga utbildningen. Det är inte vilken lärare som helst som går i land med denna svåra uppgift.

Ett avgörande steg har tagits, verkningarna vet man inte mycket om. Förnyelser och förändringar är nödvändiga, om de också medför risker. Man får hoppas att de positiva resultaten överväger de negativa. Eller inte endast hoppas utan också se till att så sker.

När Torsar reste till Finland

Nu skall alla seminariedeltagarna prestenteras. Det går så till att var och en blir utsatt för närgåna frågor, alla får ställa frågor till offret. För mig går det lätt, jag berättar att jag är redaktör för världens största dövtidning. Och att jag har norskt efterkrigs dövreord på barn — 6 stycken. Ole Plum är frimodig och säger att hans tidskrift är världens bästa dövtidning. Varefter Jarmo Narmala presenterar sig som redaktör för världens skojigaste dövtidning. — Var och en har sin smak, och vi kan ha rätt allesammans, men den danska vitsen sväljer jag inte. Jag

går med på att den finska tidningen är den roligaste. Det är några vitsiga pennor som skriver nästan alltsamman där. Norska tidningen deltar inte i konkurrensen om den skojigaste tidningen. Vad skulle Sveriges Beata ha sagt, om hon varit med. Det får vi aldrig veta.

Den stora sensationen är att Norge har med en dövpedagog, rektorn för Norges största dövskola. Trygve blev korsförhörd och han svarade på alla frågor just så som frågorna velat ha dem. Här var en toppkvalificerad pedagog som hade samma åsikter som alla vuxna döva. Han blev mycket po-

pulär. (Det var nu inte så bra att Trygve Skjölberg skulle bli så där populär).

Första dagen begynner med några inte särskilt spännande rapporter. Den norska »Teckenspråkets situation i Norge i dag» är väl minst tråkig. Den framförs av John. De svenska visar också några piggar. Men den danska, som är fin och till synes oantastlig är den som väcker stormen. Torsar, sin vana trogen, kastar brandfacklor omkring sig. Debatten utvecklar sig till en tapper uppgörelse med »det danska systemet». Vid kvällsmåltiden ser Trygve ganska förvirrad ut: »Jag är rädd att vi inte kommer att uppnå någonting här, säger han pessimistiskt. Jag trodde det var teckenspråket vi skulle diskutera, men vi har hållit på med pedagogiska frågor hela dagen. Man skulle tro att vi är på dövlararseminarium.

— Men så är det alltid, säger Torsar. Vilket ämne vi än börjar med, slutar det alltid med dövundervisningen och dövas förhållande till språket. Vi går till roten med problemen.

Dorte är inte god på mig på kvällen. — Jag är trött på dig. Jag har dig upp i halsen! När jag sedan går till sängs är jag på dåligt humör, men tröstar mig sedan med att Dorte har en mycket vacker hals, det är ju ett privilegium att sitta fast där.

Följande morgon är Torsar en av de första vid frukosten. Dorte är också en morgonfågel och efter att Torsar ödmjukt frågat: »Får jag sitta här med dig, jag lovar att hålla mina åsikter för mig själv», säger Dorte att han får det. Det är bara teckenspråket hon inte vill diskutera med honom om. Efter en inledande diskussion om dansk korv och finsk korv övergår de sedan till intressantare ämnen. Dorte är socialrådgivare för döva och det är intressant att diskutera sociala frågor med henne. Hon är en klok och duktig ung dam. Och liknar dessutom Freda i »Familjen Ashton».

I nordiska sammanhang är de finska deltagarna i allmänhet de minst aktiva. Man säger att det delvis beror på språkhindret och delvis på det finska folkets natur. Att prata litet och arbeta mera.

Men här på seminariet är det anorlunda. Finnerna är MED — för

fullt! Med Liisa i spetsen, hon imponerar kolossalt. Gång på gång kommer hon med nya förslag, som godkänns. På stående fot hittar hon på nya tecken. (Nu tror läsarna att det är herrarna som kapitulerat för att hon är söt — men damerna tyckte som vi. Reidun talar fortsättningsvis om den »fenomenala Liisa».) Hon har en annan egenskap, hon kan småle lika hjärtligt från det solen gått upp ända till långt över midnatt. Med en slags sisuhjärtlighet, som ändå är naturlig. Om jag småler mer än 2 minuter i gången är jag rädd för kramp i ansiktet.

Så har finska dövförbundet med den ena av sina nya konsulenter, Aira-Liisa Roiha. Hon har av finerna utsetts till seminariets sekreterare. Allena sitter hon och refererar hela seminariets alla förhandlingar.

Läsarna skulle tro att Aira-Liisa vuxit upp i »dövmiljö», har lång träning i att förstå döva och att referera på dövmöten. Men nej, hon har praktiskt talat inte haft kontakt med döva mera än 3—4 månader.

Hon får lätt kontakt och smälter in bland oss döva helt naturligt. John blir imponerad: Hon borde ju vara rädd för oss, sitta för sig själv i en vrå, men i stället är hon med oss helt självklart. Hon får oss att känna att »vi döva också är människor.»

Men klarar hon verkligen detta, att följa med när döva från fyra olika länder (och med mycket ojämn talkvalitet, antar jag) diskuterar så »stopporna står». Hon behärskar svenska och skall ju naturligtvis inte referera allt som sägs, men i alla fall... Sista dagen är jag mötesledare. Jag tycker synd om henne och frågar nu och då: — Fick du med det här? men hon svarar bara: ja, det är noterat!

Finnerna är goda värdar, vill att vi skall trivas. Herr och fru Östman samt en döv fru är den stab som sköter om oss. De är otroligt effektiva men ändå glada och väl upplagda under dygnets alla timmar.

För 20 år sedan såg jag Östman för första gången. Han var finsk mötessekreterare vid nordiska kongressen i Oslo 1952. Jag trodde att han var vid 50 års åldern. Han

verkar vitalare nu. Först uppe och senast i säng. Elden brinner alltid i bastun och han är i farten hela tiden. Verkligen finsk sisu!

En eftermiddag tar vi ledigt och besöker dövskolan i St Michel. Jag hamnar i baksätet på Einos finskproducerade Saab tillsammans med Gunnel, Bertel sitter framför. Vi är alltså en från varje land. Samtalet går fint. Gunnel och jag uppför oss också helt exemplariskt. Det kan ju bero på att vi sitter i prästens skjuts.

Vi blir emottagna av en gemytlig skolföreståndare, som behärskar teckenspråket tämligen bra. Skolan är ganska ny. Vi beser den från källaren till vinden.

Höjdpunkten är en förskoleklass. Vi följer med en timme med 3 flickor i 6 års åldern. De är så ivriga att visa vad de kan att det uppstår tvist om vem som skall få komma till tavlan. De har en ung lärarinna. Hon använder systematiskt teckenspråk som stöd när hon talar till barnen och ger förklaringar. Men när hon ger dem uppgifter, då tecknar hon INTE. Vi har den uppfattningen att dessa 6-åringar kommit långt. Både när det gäller att prata och avläsa från munnen. Kontakten med dem är utmärkt.

Det är mycket trevligt att se på. Och också att studera gästernas ansikten. Alla smälter för dessa barn. Trygve längtar visst hem till sin dövskola i Trondheim. Han måste ta i dessa småflickor och han har svårt att släppa den lilla handen han har fått tag i. Nu önskar han väl att han kunde prata finska

Vi kommer in i en stor klass för ungdomar. Flickorna är sminkade och pojkarna har långt hår. De har botaniktimme. Här används inte teckenspråk men lärarinnan talar så perfekt att det inte kan vara svårt för eleverna att förstå vad hon säger. Hon visualiserar också ämnet utmärkt med att sätta bilder och texter på magnetavlan.

Sedan får vi se hur eleverna bor. I översta våningen bor de i 2-personers rum med enkla, moderna möbler. Rummen är mycket olika, eleverna har satt sin starka personliga prägel på det egna rummet. Man tycker att de haft fritt spelrum och en skapande fantasi. Det är

FÖDELSEDAGAR

50 ÅR

Fyller fru Doris Svensson, Helsingfors den 25.8. 72.

rum som de flesta ungdomar bara får drömma om.

När det gäller i vilken utsträckning teckenspråket används i denna skola, uttrycker föreståndaren sig mycket försiktig, men vi får det intrycket att föreståndelsen blir ständigt större för det systematiska teckenspråket som hjälpmedel, isynnerhet vid språkinlärandet på lägre stadier.

Skolan bjuder på kaffe och kakor. Reidun ser mycket tankfull ut och säger till Trygve: — Det jag mest har fäst mig vid är hur ARTIGA eleverna är. Hövlighet och tacksamhet är visst något som barnen i dövskolorna inte lär sig i Norge.

— Det får de nog lära sig, men de finner fort att det inte betyder något i praktiken. Barnen hemma har det allt för bra. Allt som de får tar de som en självklar sak, säger Trygve.

— I alla fall. Barnen här har det lika bra, och oberoende av ålder uppför de sig så vackert både inne i klassen och utanför. Det måste vara möjligt att rätta till det hemma i Norge, säger Reidun.

Efter besöket i skolan stannar vi på stadens torg. Någon har bett om att få handla litet. Alla förvinner nu med målmedvetna ansikten i affärerna. En sak har John och jag gemensamt: Vi får höns-skinns bara av att se ett butiks-fönster. Vi har finska pengar, men det är väl inte nödvändigt att gå i butiker för att man har pengar. Vi funderar över var vi kan få ett glas öl, då de svenska flickorna störtar ut från en bank, rakt på oss: — Hjälp, vi behöver en konsulent! — De behöver dig, säger jag till John. — Du figurerar nog också som konsulent, säger John. — Ja, jag är skyldig svenskarna för all den havrevälling jag ätit under kriget i skolan...

Resultatet blir att vi dras från butik till butik av damerna. Det är rena marriten. — Man skulle tro att det gäller livet för damerna, stö-

nar John. — Försök att se det positiva i situationen, John! Det här är ändå bättre än att gå med sin fru i butiker. Här behöver du inte betala!

Dagens bästa affär gjorde Ole Plum. Han visar stolt upp en litet defekt kopparkaffepanna. — Tänk, jag fick den för bara 10 mark, säger Ole och strålar som en sol.

Danskarna har i årtal skrutit med sin Dövefilm, utan att det nu varit så mycket att skryta med. Men under de sista åren har det skett en förbättring. Arne Knudsen i Dövefilm har med sig ett stort bagage till Malminharju. Och vi är icke så glada över att få en hel kväll ödelagd av filmerna.

Men dessa filmer är av toppkvalitet. Isynnerhet instruktionsfilmerna som skall användas vid teckenspråkskurserna. Ovanligt behagliga färger, suverän filmteknik, detaljer som kommer maximalt tydlig fram, för mig verkar det som om det pedagogiska upplägget vore perfekt, lärdomen kommer att sitta. Handalfabetsfilmen verkar också fullkomlig. Jag tror inte det kan göras bättre, hatten av för Arne Knudsen & Co i Dövefilm. Dessa filmer må vara mönster för den nordiska filmproduktionen. Det är oerhört värdefulla erfarenheter danskarna kan dela med sig åt oss på detta område.

En annan kväll skall vi »kasta bort» på dansk videobanddemonstration. Igen är Arne på plats, men nu klickar det fruktansvärt. Vi får bara störningar på duken medan Arne vrider på knappar och granskar apparaturen med superfackmannens falkblick. Till ingen nytta. Den ouppfostrade publiken tjuter av skratt och låter det hagla kvickheter över den arme Arne. Han assisteras ivrigt av förbundsordförande Ole, som ryckt till undsättning för att rädda Danmarks ära.

»Det måtte vara störningar i elektriska nätet», stönar Arne. Avbrytare slås på och slås av. Allt är förgäves. Det måste ju vara trolldom med i spelet. Sent omsider är det Ole som hittar felet. Stöpseln har icke satts ordentligt i stickkontakten. Superexperten är alltså också mänsklig, liksom vi. Detta är ett ögonblick då han står liksom med skägget i postlådan.

Också detta Dövefilms videobandprogram håller hög standard.

Påskresan till Sovjet-Unionen

Helsingfors Dövas Nykterhetsklubb Surd reste med buss till Leningrad 31.3.—3.4. Bussen var fin, en sådan som disponeras ibland av utrikesministeriet för utländska gäster som kommit för att bese vårt land. Vår chaufför Onni Valtanen har gjort över 200 körningar till Sovjet med denna buss. Vi var 39 personer och Rea Stadius var med som tolk.

När vi klarat pass- och tullgranskningen i Vaalimaa fortsatte vi genom Viborg och Terijoki till Leningrad. Vi skulle bo på Hotel Sovjetskaja och det var verkligen förstklassigt. På golven fanns heläckande mattor och varje rum hade badrum. Maten var god. Hotellet hade 18 våningar.

Bertel demonstrerar i programmet om fritid och fritidsproblem, hur man skall lägga fram stoffet för döva. Det är visuellt välgjort och det är ju klart att det lönar sig inte att visa upp en lång läxa med den tanken att »bara vi använder teckenspråk, förstår de döva allt». Det är mycket viktigt att visa exempel, ge grafiska framställningar, tillsätta text och översiktliga illustrationer.

Också här har vi mycket att lära av danskarna.

Det måste ha varit något danskt eller svenskt danslejon som ville ha motion på dansgolvet efter ett hårt program från tidigt på morgonen till sent på kvällen. Det kom som en överraskning för finnarna. De har inte musik på Malminharju och har inte förberett sig för en festmåltid. Då förklarar Liisa att man kan få en buss och så åker vi in till staden på en dansrestaurang. Finska dövförbundet bjuder på det hela.

Men så visar det sig att bara ett par stycken vill in till staden. Nu mobiliseras köket i all hast och litet senare är det dukat till fest i matsalen. Man har bakat goda bullar och kakor och en fylld kaka till och med. Och en verklig feststämning råder med tal, sång och roliga historier. John deklamerar.

Vi hade en ung, vacker, rödhårig guide. Hon förde oss på en rundtur med bussen i Leningrad och berättade i stora drag om Leningrads historia. Om hur Peter den store ansåg att Ryssland behövde tillträde till Finska viken men att Sverige ägde hela kusten kring viken. Tsaren började ett krig, besegrade Sverige och kunde börja bygga en stad vid Nevas mynning. Den numera stora och ståtliga staden vilar på sank och gyttjig mark. År 1712 utropade Peter staden till huvudstad. Peter Paulsfästningen som var det första bygget blev senare det fängelse där många finska män suttit fångna. Bl.a. Svinhufvud, som sedermera blev vår president. Numera är fästningen ett museum.

Senare kommer en reseradio fram. Luxemburg pejas in och så går dansen. Det är brist på flickor, så de damer som finns måste gå i skiften i timmar. Ända tills Radio Luxemburg tystnar på morgonsidan.

Avskedets timme slår också i Malminharju. Efter omfamningar och varma handtryck åker vi i buss till flygplatsen. Det uppstår litet förvirring när svenskar och norrmän skall resa med skilda flyg.

Och så skall det handlas igen. Också John blir helt vriden. Han köper till och med ost. — Skall du inte köpa någonting, frågar han. — Nej det är ju inte matbrist i Bergen.

Sjöskog, Helsingfors flygstation, har ett flott signalsystem för resande. Här är det mycket lättare för döva att orientera sig än på någon annan flygtterminal jag sett. Då det är vår tur, har vi inga problem. Vi ställer upp oss efter en signal, en ny signal vid utgången av vår port, den öppnar sig automatiskt och vi tar rulltrappan ner. Utanför dörren står en buss och vi åker ut till vårt flyg. Vi kan inte ta fel.

Denna gång går flyget direkt till Oslo utan mellanlandning. En timme och 25 minuter tar det, men våra ur visar bara 25 minuter. Vi måste ju ställa uren en timme tillbaka igen.

Kvar finns ett litet hus, nästan en koja, där Peter den store bodde den tid man började bygga på området.

Mitt emot Isakskyrkan ligger Leningrads stadshus. På väggen finns upphängda fyra sköldar. De är utmärkelsetecken till Leningrands befolkning, som under andra världskriget var instängda av tyska karna under 900 dagar, utan mattillförsel och andra förnödenheter.

På kvällen gick vi på Kirovteatern, där man gav baletten Stenblomman. Den var praktfull och den gamla vackra teatern var överfylld.

Söndag morgon begav vi oss till Eremitaget, där Vinterpalatset varit bostad för den kejserliga familjen. I palatskomplexen finns 1.050 rum, 117 trappor, 1.786 fönster och på taken 174 statyer. Peter den stores dotter, Katarina byggde de övriga palatsen, som fortsättning på Vinterpalatset. Hon samlade på konst och snart var utrymmena fyllda av tavlor och skulpturer m.m. Under revolutionen beslagtogs de rika familjernas konstsamlingar och hämtades också hit. Där finns 8.000 målningar, 40.000 teckningar och 50.000 grafiska arbete.

På kvällen träffade vi döva i deras förening. Ordföranden Lopatin, välkänd från kongresser, tog vänligt emot oss. Efter utbytande av små gåvor fick vi höra om föreningens historia och bese huset: som är ett för detta furstepalats, men som Lenins hustru ville att de döva skulle disponera. Kvällen gick under lek och dans och filmföreläsning. Trötta och nöjda begav vi oss hem i våra kära buss till hotellet igen.

På måndagen började hemfärden. Vädret var vackert och det låg påskstämning i luften. På återfärden körde vi omkring i Viborg, växlade bort våra rubel som eventuellt fanns kvar och så kom vi till Vaalimaa tullstation, där vi fick vänta i 4 timmar på grund av den långa kön av bussar och bilar. Vi kom fram till Helsingfors kl 24 på natten.

Resan var trevlig och lyckad. Till julen ordnar Nykterhetsklubben Surd en färd till Teneriffa. Välkomna med på den färden!

Soini Suni

TV spalten

Egentligen är nog televisionen ett slags universitet, bara man hittar de rätta programmen. Däri ligger just problemet. Det är modernt att säga »TV är bara skräp», men programrubrikerna är ofta så torra och tråkiga att man inte bryr sig om att öppna TV. Råkar man i misstag titta i »dumburken» just då ett intressant program är på gång, blir man nöjd och tänker samtidigt, vilken skada om programmet gått mig förbi. Ofta är dessa filmer utländska och därför textade.

En sådan film var den tyska, som handlade om framtidens farkost. Varken bil, eller båt eller flygplan, förenar den ändå alla dessas egenskaper. En sådan går redan i experimentsyfte mellan kontinenten och England och har passagerare. Den ser ut som en vanlig vattenbuss men vilar på en stor luftkudde. På tre fots höjd över vattenytan svävar den fram och framme vid kusten glider den upp på en jämn plats, luften blåses ut och farkosten sjunker ner på marken. Dörren öppnas och passagerarna stiger ut som från en vanlig buss. Här behövs inga hamnar, inga dyra hamnavgifter. Och farkosten kan fortsätta färden längs marken, vart som helst. Det är en pensionerad genialisk herre som upfunnit framtidens farkost.

»Fixa i papper». Att göra någonting av nästan ingenting alls, är en svenskspråkig film utan text. Men den är visuellt väl gjord. En flicka visade hur man av en pappersfyrkant kan vika ihop trevliga saker. Japanerna har hittat på denna konst, som kallas ORIGAMI. Det finns böcker att köpa och de är fyllda av bilder hur man skall göra. Kameran låg hela tiden över flickans händer, långsamt och tydligt visade hon hur man viker pappren. Först gjorde hon en boll. Man kan ha vatten i den och värma upp vatten (det lär vara möjligt, sade flickan). Man kan också kasta vattenbollen på någon. Tänk så trevligt för barn. Sedan gjorde hon en groda. Den kan hoppa. Men flickan misslyckades litet med grodan i TV, den föll på näsan. Då skall man trimma den, vika ändorna på

olika sätt, så hoppar den nog. Sedan ordnar man grodhopp tävlingar, vems groda hoppar bäst! Köp boken, barn har nytta och glädje av den och själv kan ni göra trevliga små gåvor.

Den för döva välkända pastor Heikki Kalima har gjort de flesta programmen Sana viikonvaihteeksi (Ett ord för veckoskiftet). Hans son Mauri brukar också vara med och denna gång hade han planerat och producerat en film med biskop John Vikström. Biskopen hade vid ett tillfälle, det var vid en prästvigning av sonen till en döv, sagt att han kommer till döva för att tala till dem. Med intresse följde jag med programmet. Först såg man en slank smidig ung man, klädd i träningsöverhalar följd av barn och en hund leka med en fotboll. Sedan fick man se honom i en båt syssla med nät. Det var biskopen själv. Och då mindes jag hur det senaste vinter väckte uppståndelse i endel kretsar för att biskopen anmält sig till Botnialoppet, ett skidlopp på 45 km mellan Gamla Vasa och Vörå. Det var inte passande att biskopen skidade på söndagen och under gudstjänsttid. Han återtog sin anmälan sägande att det inte betydde så mycket för honom själv. Men att idrotten är ett medel för människan att emotta Skaparens goda gåvor. Är idrotten fel, då är det människan som gjort fel.

I Ord för veckoskiftet talade biskop Vikström om hur människan uppskattar levnadsstandarden för mycket i stället för att högakta människovärdet. Jesus, som är en levande verklighet och inte bara en historisk personlighet, har sagt: Vad nyttar det människan att hon vinner världen, om hon förlorar sin själ.

Till slut en kritik över en kritik. En hörselhämmad har skrivit om TV-textningen, att det finns viktigare saker att texta än nyheterna, dem kan man läsa i nästa dags tidning. Femtonåriga Outi i Björneborg säger: Varför kan inte de hörande också läsa sina nyheter i nästa dags tidning.

Rea.

Frans Leijon är död. Så står det i Tidskrift för dövtumma år 1947 nummer sju. Det är J. K. Palomaa som skriver några minnesord över Frans Leijon. Han var en sällsamt intelligent personlighet, ehuru både döv och blind. Varför det känns angeläget att återupprepa de rader som då skrivits.

Frans Leijon dog den 27 juni 1947. Vid sin födsel 12 september 1879 i Yläne, både hörde och såg han. Men som två och ett halft år gammal fick han smittkoppor och när han återhämtade sig — varken såg eller hörde han. Det rädde natt och mörker omkring honom, som han senare uttryckte saken. Under sin tidigaste barndom levde Frans ett enformigt liv, utan lärdom och uppfostran. Men vid 10 års ålder skickade Robert Jägerhorn, som ägde Huvitus egendom, där föräldrarna arbetade, gossen till Jakobstad där dövlära-rinnan Anna Heikel tog hand om honom. Efter ett långt förberedande uppfostringsarbete fick han komma med i klassen med de andra. Han följde med lärarnas undervisning genom att de bredvidsittande kamraterna tecknade i hans händer.

Även under fritiden lärde Frans sig mycket nytt. Bl.a. blev han skicklig i att svarva, vilket väckte mycken uppmärksamhet. Efter skoltiden bodde han ett par år ännu hos sin välgörarinna Anna Heikel, men sedan flyttade han till Forsby till sin gamla sköterska. Där lärde han sig nya olika arbeten och uppnådde en allt större skicklighet i allt. Sedan deltog han i flere utställningar av dövas arbeten, oftast sittande vid sin svarvstol. Vid utställningen år 1937 var president Kallio inbjuden hedersgäst. Presidenten samtalade med Frans genom tolk och satte sig sedan en stund i svarvstolen, vilket förnöjde Frans mycket.

Bland Frans hobbyn kan nämnas trädgårdsskötsel. Han hade god hand med växterna. Han konstruerade också en cykel för två, ett barn satt framför och styrde medan Frans trampade på. Kanske tandemcykelns föregångare.

Han läste mycket, fick böcker från föreningen »Böcker åt de blinda» och ägde också själv några. Nya

Denna sommar firade Wellas i Vasa 40-års jubileum i Dövas gård i Vasa. Festens höjdpunkt var invigningen av den nya fanan. Sedan klubbens ordförande Heino Niemelä hälsat alla välkomna, framförde Erkki Tuliniemi följande historik:

Wellas grundades den 5 mars 1932. Några döva vasabor samlades i Brändö folkskola, diskutera de frågan om det intresse för idrott som rådde bland de döva. Resultatet blev att klubben grundades. Första ordförande blev Carl-Eric Martola, han som med entusiasm kört fram tanken på denna förening. Medlemmar i den första styrelsen var Janne Leivo, Ilo Kangasniemi, Anna Södergård, Nikolai Söyring och Lea Byström. Efter

C-E. Martola har följande fungerat som ordförande: Janne Leivo, Simo Vuorimies, Teuvo Taimisto och Heino Niemelä, den senare ända från 1956.

I Dövas gård står ett skåp med förnämligt innehåll. Beviset för en livlig och framgångsrik verksamhet under åren. Den förnämsta trofen är Saima-pokalen som Wellas erövrade under åren 1943—53. För tillfället är Wellas landets idrottsklubb nummer ett.

Förutom friidrott har Wellas haft på programmet skidning, terränglöpning, orientering, bordstenis, skytte och konditionsrörelse.

Från världsspelen för döva har många medaljer hämtats hem. Kända idrottsmän har varit bl.a. Evert Viitala, Veikko Koskinen, Bror-

nas att Wellas i Vasa erövrade Saima vandringspokalen, ca 70 cm hög, för alltid tack vare hans medverkan. Här följer hans bästa resultat under löparkarriären: 100 m 11,7, 200 m 23,6, 400 m 52,4. På 800 m var han den första i vår dövidrottsförbunds historia som sprängde 2 minutergränsen med 1.59,6. Dessutom satte han förbundsrekordet på 1000 m. med 2.37,0, vilket resultat stod sig i 13 år. I Vasama idrottsklubb (hörande) på 4×400 m. stafett blev han andra och fick silvermedalj.

År 1949 deltog Toivo Tarvonen i dövas världsmästerskap i Köpenhamn. På 400 m. blev han andra med 52,8, 800 m. med 2.01,8 i 4×400 m. stafett tog han guld och i 1500 m. likaså guld. I världsspelen i Bryssel 1953 tog han guld i stafettlaget 4×400 m. När man tar i betraktande de dåtida träningsmetoderna måste man anse att hans tider var ypperliga. Löparkungen Paavo Nurmi har sagt: »Träningen på den tiden var felriktad» och detta stämmer in på Toivos träningsmetoder. Hans intresse riktas på långa konditionspromenader »för att vara beredd på nya napatag på den kära löparbanan».

H.

Wellas i Vasa 40 år

MINNESLISTAN

Har ni märkt hur svårt det är att komma överens, om man har olika åsikter om en sak. Man kan inte övertyga den andra, hur man än försöker.

Jag läst en gång i en tidning följande fundering: Fråga en myra vem som är snäll och vem som är stygg. Myran svarar att tigern är väldigt snäll men honan är stygg. Fråga samma sak av en människa!

19—20.8. SUVIPIRTTI. Vi skall fiska och ha ett muntert veckoslut. Tävlings med fina pris och rökt fisk och kaffe bjuds. På lördagen skojigt program.

26.8. SUVIPIRTTI. Vår traditionella mänskensafton med tillhörande mänskensstämmning och trevligheter. Börjar kl 19. Gissningslekar, pilkastning, skjutning, krocketspel och tävlingar i säckhopp. Samt bastu och simning. Kör längs Åbovägen, 51 km från Helsingfors är Röylä vägskäl. Vik av där och ni har 700 m kvar tills ni är framme. Hero är värd för kvällen.

26.8. HELSINGFORS. Nationella volleybolltävlingar på Djurgårdens sportplan kl 12. Öppna serier för

3×20 sk. vann laget Perä, Ikola, Ström med 1547 p. medan Sveriges lag Lundvall, Johansson, Pettersson fick 1457 p. Anders Lundvall, Stockholm, var bästa svensken. Resultaten kan ses i finska spalten.

Vid de nationella luftgevärstävlingarna i Malminharju 28.5. var det Erkki Airaksinen och Sulo Ikola som bytte topplatserna. Den förre med 302 p. i 40 sk. stående och den senare med 161 p. i 20 sk. stående.

I Uleåborg sköt Boris Ström bäst. Tävlingsarna 15.4.—6.5. blev en triumf för honom, han sköt bättre luftgevär än någon döv i Finland har gjort hittills. Han fick 185 p. i 20 sk. stående och 360 p. i 40 sk. stående.

Erkki Airaksinen har också andra triumfer på sitt konto. Under bridgemästerskapen i Helsingfors 11.5. blev han och Pentti Laurila mästare för detta året. Deras resultat var 73 p. Endast åtta par deltog.

herrar och damer. Anmälan senast 20.8. till HERO, Helsingf. dövförening, Elisabetsgt. 27, 00170 Helsingfors 17. Efteråt beger vi oss till Suvipirtti, där mänskenet och bastun väntar.

26—27.8. SEINÄJOKI. Föredragsdagar, börjar kl 19 på lördagen och 11 på söndagen i Stadshuset (Kau-pungintalo).

27.8. SUVIPIRTTI. Nationella bridge partävlingar kl 10. Delta-garavgift 5 mk. Om över 10 par deltar kommer pris att utdelas till vinnarna I—V. Anmälan senast 23.8. till Jukka Hurtamo, Aleksis Kivis gata 48 B 33, 00510 Helsingfors 51. HDF bridgeklubb ordnar.

2.9. ÅBO. Nationella friidrotts-tävlingar på Nummisbackens sportplan kl 13. Grenar: 100 m, 400 m, 3000 m, längd, kula, spjut, diskus. Under 20 år 100 m. Damer 100 m och längd. Anmälan senast 27.8. till Heljä Kannisto, Talvitie 22, 20600 Åbo 60.

På kvällen samkväm i Dövas gård Henriksgt. 4 b, kl 19. Turun Valpas ry.

9—10.9. HELSINGFORS. SKUL ordnar mästerskap i orientering. Serierna: M-1, M-35, och stafett. Anmälan senast 25.8. till HDF, Elisabetsgt. 27, A 8, 00170 Helsingfors 17. Samling vid Huvudposten 9.9. kl 9. Obs! Efter tävlingen 9.9. samkväm på kvällen i Suvipirtti. Logi ordnas för tävlarerna.

16.9. ÅBO. SKUL:s friidrottsmästerskap för unga kl 12 på Åbo sportplan. Närmare i september numret. Turun Valpas ry.

1972—73. SKUL. Mästerskaps-serierna i korg- och volleyboll spelas i dubbla serier under höst- och vinterperioden. Klubbar som vill delta i någondera eller båda serier-na skall anmäla därom senast den 15 augusti till SKUL, Box 62, 13101 Tavastehus 10.

Till de anmälda klubbarna sänds seriestadgarna och tävlingsprogrammen.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadius
Köpingsvägen 9
00320 Helsingfors 32

SHAKKIA

Tampereen Kuurojen Shakkikerho ilmoittaa yhteensattumien välttämiseksi järjestävänsä 30-vuotisjuhlaansa yhteydessä 21.10. pikashakkikilpailut TKY:n huoneistossa. Lähemmin lokakuun numerossa.

NUORTEN PALSTA

Nuortenkerhojen toimintakilpailun pistetilanne kesäkuun lopussa.

Oulu	3575
Helsinki	2125
Tampere	1520
Keski-Suomi	1205
Kuopio	1040
Lahti	575
Turku	535
Pori	380
Vaasa	335
Hämeenlinna	330
Lappeenranta	325
Mikkeli	265

Kuurojen Liiton nuorisotyötoimikunta järjestää nuorisotyöstä kiinnostuneille

KERHOJOHTAJAKURSSIT

Malminharjulla syyskuun 9—10 päivinä. Kurssi on tarkoitettu kerhojohtajille ja nuorisotyön johtotehtävistä kiinnostuneille. Ilmoittautumiset 7.9. mennessä os: Kuurojen Liiton Kurssikeskus, Malminharju, 19240 Koskenmylly.

MOOTTORIPALSTA

MOOTTORIPALSTA

Yösuunnistusajomaaottelu Suomi—Ruotsi illallistansseineen pidetään Paimion Moottorihotellissa Valtatie 1, lauantaina 30. syyskuuta 1972.

Kilpailun yöreitoin pituus n. 50—60 km. Ensimmäinen auto starttaa auringon laskiessa n. klo 18.

Tietoja ohjelmasta y.m. sekä illallispääsymaksusta lähemmin syyskuun numerossa.

Ennakoilmoittautumiset mm. illallispäikkavarauksesta pyydetään lähettämään siht. Teuvo Lilluselle, os.: Laajasuontie 21 B 00320 Helsinki 32.

Jo 50 ruotsalaista on ilmoittautunut ennalta saapuvaksi.

Moottorihotellissa tavataan!

Moottoriterveisin:

Suomen Kuurojen Moottoriliitto.

KILPAILUKUTSU

Hämeen Kuurojen Moottorikerhon ST-ajojen SM-osakilpailut illanviettoineen pidetään Sorvassa elokuun 26. päivänä.

Hyvät palkinnot. N. 120 km. pituiselle taipaleelle startataan klo 14. Kartta: Suomen tiekartta N:o 4, 1:200.000.

Ilmoittautumiset pyydetään ystävällisesti lähettämään os.: Pj. Pent-

BRIDGEÄ

HKY:n BRIDGEMESTARUUS-KILPAILUT

Helsingin Kuurojenyhdistyksen Bridgekerhon parimestaruuskilpailut pidettiin toukokuun 11 päivänä HKY:n huoneistossa. Kilpailuun osallistui 8 paria. Mestareiksi selviytyivät Pentti Laurila ja Erkki Airaksinen.

Tulokset: 1. Pentti Laurila—Erkki Airaksinen 73 p. 2. Markku Aro—Pehr Hellström 72 p. 3. Erkki Blom—Jukka Hurtamo 72 p. 4. Raimo Hermans—Arvo Räikkönen 70 p. 5. Paul Miettinen—Saara Miettinen 57 p. 6. Ulla Laurila—Olavi Kilpinen 56 p. 7. Mauri Landén—Matti Saurnamäki 56 p. 8. Väinö Tolsa—Eino Tolsa 51 p.

KANSALLISET BRIDGE-PARIKILPAILUT

pidetään Suvipirtillä Röylässä elokuun 27 päivänä klo 10. Osanottomaksu 5 mk. Palkinnot 1—5, mikäli osanottajia on yli 10 paria. Ilmoittautumiset viimeistään 23.8. os.: Jukka Hurtamo, Aleksis Kivenkatu 48 B 33, 00510 Helsinki 51.

ti Thilman, Teromajärvenkatu 20 B 25, 33310 Tampere, viimeistään 22.8.72.

Tervetuloa joukolla!

Moottoriterveisin:

Hämeen Kuurojen Moottorikerho

YHDISTYSTOIMINTAA

Lappeenrannan Kuurot r.y. Kesäkauden päättäjäisiksi elokuuhin Riihijärvellä elokuun 12—13. päivinä. Hyvä ravintola, arvontaa ja ja muuta kevyttä ajanvietettä. Yöpyjät: oma teltta mukaan. Tervetuloa kesän viimeisiin juhliin.

Seinäjoen Kuurot r.y. Esitelmäpäivät elokuun 26—27. päivinä Seinäjoen kaupungintalon pikkuteatterissa alkaen lauantaina klo 19 ja sunnuntaina klo 11. Omat puhujat. Tervetuloa lakeuden kaupunkiin.

Keski-Suomen Kuurot r.y:n, urheiluseura Jalon, Nuorten Kerhon, Säynätsalon Kuurot r.y:n ja kirkkoneuvoston neuvottelukokous toiminnasta syys—helmikuun aikana pidetään aikaisemman päätöksen mukaisesti Pappilassa syyskuun 6. päivänä klo 19.

Porin Kuurojen Yhdistys r.y. Valistuspäivät syyskuun 2—3. päivinä omassa talossa Tuomarinkatu 16, alkaen lauantaina klo 18. Sunnuntaina klo 11 jumalanpalvelus, valistuspäivät jatkuvat klo 13. Päivien ohjelmassa luentoja ja alustuksia sosiaalihuollon alalta. Tervetuloa Poriin.

POHJOIS-KARJALAN KUUROJEN KESÄJUHLAT

järjestetään elokuun 12—13. päivinä Lieksan Korisevassa Hilja Lackmanin talossa.

Tervetuloa!

Lieksan Kuurot r.y.

Yhdistysten toimihenkilöille huomautetaan, että ilmoitukset ja tiedotukset Kuurojen Lehteen on lähetettävä edellisen kuukauden 7. päivään mennessä osoitteella:

**KUUROJEN LEHTI
LOKERO 62
13101 HÄMEENLINNA 10**

”Viittomakielen sanakirja kuvin”

ilmestyy syksyllä. Kirjassa on n. 430 sivua, n. 5.000 hakusanaa, n. 3.500 kuvaa viittomamerkeistä aakkosjärjestyksessä, sormiaakkoset, numerot ja järjestysluvut omana ryhmänään, sekä ohjeita kirjan käyttäjälle. Viittomakielen laajempi esittely ja kielioppi ilmestyy erillisenä kirjana syksyllä 1972. Ruotsinkielinen hakusanasto painetaan kirjan valmistuttua.

Kirja on välttämätön

- jokaiselle viittomakielen käyttäjälle
- viittomakieltä opiskelevalle
- viittomakieltä opettavalle.

Kirja on samalla kuuroille »Nykysuomen sanakirja», koska sanat selvitetään sekä kuvin että synonyymein (samanmerkityksellisillä sanoilla).

Kirja sidotaan kestäviin ja koviin kokomuovikansiin. Kirjan myyntihinta tulee olemaan 25 markkaa, mutta ennakkotilaajat, jotka tilaavat ja maksavat kirjan ennen 1.9. 72, saavat kirjan 20 markan hinnasta.

Tilauksen voi tehdä lähettämällä Kuurojen Liiton postisiirtotilille n:o 6825-9 kirjan hinnan mk 20,— (korttiin merkintä maksun tarkoituksesta sekä maksajan tarkka nimi ja osoite) tai oheisella tilauslipukkeella.

— — — — — Leikataan tästä — — — — —

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Liisankatu 27 E 10

00170 Helsinki 17

Tilaan kpl Viittomakielen sanakirjaa kuvin à 20,— kpl.

Maksun mk suoritan

postisiirtotilille 6825-9 ☐

pyydän laskuttamaan ☐

Nimi

Lähiosoite

Postinumero Postipaikka

Huom! Maksua postisiirtotilille suoritettaessa on mainittava maksun tarkoitus.

Eränkäynnistä ja kalastuksesta kiinnostuneet huom!

Oulun ja Kainuun kuurojenyhdistykset järjestävät elokuun 18—20. päivinä Vaalan Manamasalossa

ULKOILUPAIVAT

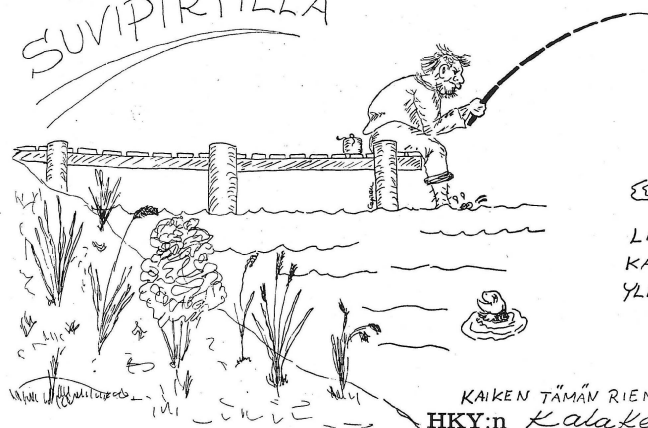
Manamasalo on Vaalan kuntaan kuuluva saari Oulujärvessä. Manamasalon -valtionpuiston vesiin on vuosina 1955—70 istutettu siikaa n.

750.000 kpl, sateenkaarirautua n. 1.300 kpl ja varttuneita järvitaimenen poikasista n. 55.000 kpl. Niiden pyydystämiseen on jokaisella mahdollisuus lunastamalla alueen kalastusluvan.

Kalastuksen lisäksi on ohjelmasuunnistusta, lentopallo-otteluja, maastojuoksukilpailuja ym. Rakotulien ääressä on sitten iltaisin mukava iskeä tarinaa. Majoitus telttoissa. Ruokaa saatavana paikan päällä. — Tervetuloa.

HAUSKA KALAINEN VIIKONLOPPU 19.8-20.8

SUVIPIRTILLÄ

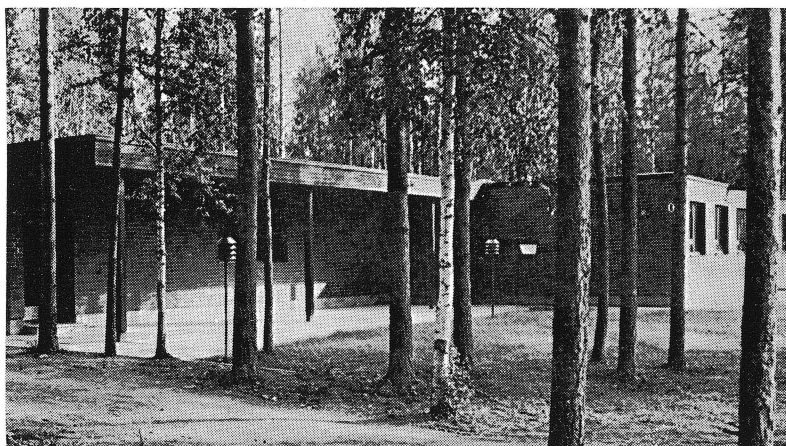

OHJELMASSA:

MONIMUOTOISTA
OHJELMAA LAUANTAI-
ILLAN RATOKSI.
SUNNUNTAINA KOVA
ONKINTA KILPAILU.
ONKINTA KILPAILUIS-
SA ON LOISTAVAT
PALKINNOT.

LISÄKSI ON SAVUSTETTUA
KALAA, KAHVIA, VIRVOKKEITA
YLLÄTYKSIÄ Y.M. Y.M.

KAIKEN TÄMÄN RIEMUN JÄRJESTÄÄ:
HKY:n Kalakerho

Lomakeskus Malminharju

Yhdistysten jäsenille ilmoitetaan, että vaikka Malminharjussa on kurssitoimintaa kesän aikana on lomailijoilla tilaisuus oleskella Malminharjussa seuraavina viikkoina.

Mökkimajoitus: 31.7.— 6.8.
14.—20.8.
21.—27.8.
28.8.— 3.9.
4.—10.9.

Päärakennuksessa: 31.7.— 6.8.
28.8.— 3.9.
4.— 8.9.

Hinta koko viikolta 120 mk
hengeltä mökeissä.

Lapsilta alle 12 v. 60 mk
Lapsilta alle 5 v. vapaa*)

Mökin (yksi huone) voi myös vuokrata ilman täysihoitoa ollen viikkovuokra 84 mk. Tällä hinnalla voi majoittua 2 henkeä. Lapset alle 12 v. 42 mk, alle 5 v. vapaa*)

Kuurojen yhdistysten jäsenille 10 % alennus perheineen (jäsenkirja mukaan).

Matkaohjeet: Malminharju on Heinolan maalaiskunnan Paason kylässä. Matkaa Heinolasta Mikkeliin päin (5-tietä) on 18 km ja Mikkelistä Heinolaan päin 76 km. Autosta poistutaan Vehkalahden tienristeyksessä, jos tullaan bussilla, (Koskenmylly) siitä käveltävä n. 80 m matka Mikkeliin päin ja siinä on tienviitta MALMINHARJU, sitä tietä kuljetaan 1 km kunnes tulee toinen tienviitta oikealla, »SKL:n kurssikeskus Malminharju», siitä talo jo näkyikin.

Pikavuorot eivät pysähdy Koskenmyllyssä joten matkaa on jatkettava Mikkelistä tai Heinolasta tavallisilla vuoroilla.

Varaukset suoraan Malminharjuun, kirjeitse os: 19240 Koskenmylly tai puhelimitse puh. Heinola/84 596.

Tiedustelut ja varaukset os.: Isännöitsijä Ragnar Östman, 19240 Koskenmylly, puh. 910-84 596.

LOMASUUNTANA SUOMI

LOMAKOHTENA — MALMINHARJU

Täysihoitoon kuuluu:

1. majoitus (talon lakanat)
2. aamukahvi
aamiainen
päiväkahvi
päivällinen
iltapala
3. sauna
4. veneen käyttöoikeus

Päärakennuksessa on hinta 140 mk hengeltä.

Lapset alle 12 v. 70 mk
Lapset alle 5 v. vapaa*)

*) ei oikeuta omaan sänkyyn.

LUOKKAKOKOUS

Kuopion kuurojenkoulusta v. 1942 pois päässeet A ja B luokkien oppilaat kokoontuvat luokkakokoukseen Kuopion kuurojenkoulussa syyskuun 2 päivänä klo 10. Päivällä lounas Puijon majalla. Juhlaillallinen klo 20 hotelli Puijonsarvessa.

KIITOS

Sydämelliset kiitokset kaikille, jotka muistivat minua 90-vuotispäivänäni.

Emelia Aitto-oja.

Parhaimmat kiitokset Lahden Kuurojen Yhdistykselle, Nuorten kerholle ja kaikille Naiskerhoille, jotka muistivat kerhoamme 20-vuotisjuhlassamme.

Lahden Kuurojen Naiskerho.

Olen 14-vuotias ihan tavallinen tyttö. Itse en ole kuuro, mutta olin hyvin iloinen, jos saisin kuulovammaisen kirjeenvaihtotoverin. -- Siispä ota kynä käteen ja kirjoita. Osoitteeni on Helena Kankaanpää, Kansakoulu 6 B, 74700 Kiuruvesi.

Hei sinä, joka olet kiinnostunut postimerkkien keräilystä.

Nuori afrikkalainen mies, harrastuksenaan postimerkkeily, haluaa yhteyttä. Jos olet halukas kirjeenvaihtoon ja hallitset muutaman sanan englannin tai saksan kieltä, sinulla on nyt mahdollisuus. Ota yhteyttä Suomen Kuurojen Liittoon, niin saat lisätietoja.